LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
Išeina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse ---------- $3.00
Kanadoje -- $4.00 Kitur -- $4.50
Užsisakyti galima kiekvienu metu, nereikia laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA ★★★ THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

Naujienos ex
1739 S Halsted st

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States ---------- $3.00
In Canada -- $4.00 Elsewhere -- $4.50
Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

No. 24 Ats. Nr. kaina 6 c. June 15, 1950 CLEVELAND, OHIO 1950 m. birželio 15 d. Tel.: EN 1-4486 (35-ti metai ▾ 35th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Imigracijos įstatymas

Tremtinių Imigracijos įstatymo pakeitimas bei papildymas pagaliau paruoštas prezidentui pasirašyti. Visos tąsynės dėl jo pasibaigė. Pasibaigė, žinoma, ne visai tokia prasme, kokia kalbėta. Ligšiolinis įstatymas buvo peikiamas, kad jis kažkam teikiąs privilegijų. Dabar irgi neliko be privilegijų, tik jos pakreiptos kiek į kitą pusę, į tą pusę, kuri daugiausiai triukšmo kėlė ir... vistiek daugiausiai į Ameriką važiavo!

Tiek to. Dabar, kada sumanymas jau virsta įstatymu, reikia susipažinti, kokių jis permainų atneša.

Visų pirma — daugiau nebebus 40% pirmenybės pabaltiečiams ir 30% pirmenybės ūkininkams. Praktiškai tai gal nei ne per didelis nuostolis lietuviams, nes praėjo dveji tų pirmenybių taikymo metai, o jų taikyti vis kažkaip neprisirengė.

Svarbu yra tai, kad įsileistinų tremtinių bendras skaičius yra padidintas dar 241 tūkstančiu ir įstatymo galiojimas pratęstas dar vieneriems metams. Klausimas tik, ar per tuos metus suspės atvežti tiek...

Tas padidinimas apima ne tik vien Vokietijoje esančius tremtinius, bet ir įvairias kitas kategorijas, jų tarpe tam tikrą kiekį lenkų karių, esančių Anglijoje, o taip pat ir 4,000 pabėgėlių iš Šanchajaus, kurių 168 jau yra Amerikoje ir paties vyriausio prokuroro rūpesčiu čia sulaikyti, kad sulauktų šio įstatymo.

Svarbus (tik beveik nereikšmingas lietuviams) pakeitimas ir tas, kad galės būti įleisti pabėgę iš už geležinės uždangos taip pat ir karui pasibaigus, iki 1949 metų.

Mus čia daugiausiai liečia štai kas: **darbo-buto garantijų reikalavimai pasilieka toki pat, tik tuo skirtumu, kad jas dabar galės duoti tik arba piliečiai arba organizacijos.** Tad naujakuriai, nors ir tvirčiausiai jau būtų įsikūrę, kol pilietybės neturi, nuo šiol garantijų patys duoti nebegali.

Atvykstąs tremtinys dabar turės duoti priesaiką, kad jis priima jam siūlomą darbą ir jo nepames be pateisinamos priežasties. Pavyzdžiui, atvykę į ūkio darbus ir juos per greit ir juos be aiškiai pateisinamos priežasties pametę, galės būti laikomi sulaužę priesaiką, o tai grėstų deportacija.

Nepasirodo

Philadelphijoj šių metų pradžioj pradėtas leisti neva humoro laikraštis VALIO daugiau nebepasirodo.

Kanadoje jau pasigendama pradėjusio eiti trečiojo laikraščio, žadėjusio eiti kas dvi savaitės. Jau ketvirta savaitė, o antro numerio dar nėra.

Čia jau pradedama pasigesti ir NEMUNO antrojo numerio, nes jau pasibaigė mėnuo nuo pirmojo numerio išėjimo.

Nuo gegužės 26 dienos pasigendama ir LIETUVIŲ KELIO, kuris jau antra savaitė nepasirodo, kaip girdėti, dėl technikinių persiorganizavimų.

Kuolas į Europos vienybės ratus

Anglijos socialistai savo programą brangina labiau negu Europos vienybę ir jos saugumą.

Kai Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Schumanas pasiūlė sujungti į vieną sistemą Prancūzijos ir Vokietijos anglies bei plieno pramonę, per visą pasaulį nuskambėjo pagyrimas Schumanui.

— Štai, — buvo sakoma, — nors kartą išgirdome rimtą, didelio valstybės vyro žodį!

Sumanymas buvo palankiai sutiktas Amerikoje, o kas svarbiausia — jau nebuvo didelio principinio pasipriešinimo nei Vokietijoje, nei Prancūzijoje.

Prie sumanymo tuojau prisidėjo Italija, o taip pat trys mažosios Vakarų Europos valstybės — Belgija, Olandija ir Luksemburgas.

Atrodė, kad kuriamas stiprus Vakarų Europos ekonominės, o drauge ir politinės vienybės pamatas.

Kad ta vienybė būtų stipri ir sąjunga pajėgi, labai svarbu, kad joje būtų ir Anglija. Tačiau Anglijos vyriausybė iš karto nuo šio plano pradėjo trauktis atbula. Pradžioje dar sakė — palauksim, pažiūrėsim, o dabar galutinai pasisakė, kad ji prie šito plano įvykdymo nesutinka prisidėti.

Kodėl?

Svarbiausioji priežastis, pasirodo, yra socialistinės Anglijos vyriausybės baimė, kad prisidėjus prie šio plano, tektų laikytis bendros ekonominės politikos su visa Vakarų Europa. Tektų derintis prie Ekonominės Tarybos nutarimų. Tai, girdi, pažeistų Anglijos suverenines teises.

Koks gi to suvereninių teisių dalies išsižadėjimo pavojus Anglijai? Pasirodo, svarbiausias pavojus yra tas, kad tada Anglijos socialistinė vyriausybė būtų bent kiek suvaržyta vykdyti savo partijos programą.

Anglijos socialistai visai atvirai pasakė:

— Jeigu visose Europos valstybėse valdžioje būtų socialistai, — būtų kita kalba. Bet dabar, kada mums Ekonominėj Taryboj reiktų visą laiką susidurti su nesocialistine dauguma, ne!

Prancūzai labai nustebinti tokiu Anglijos socialistų pareiškimu. Visų pirma jie pastebėjo, kad Anglijos socialistai yra pesimistai dėl socializmo ateities Europoje ir nesitiki, kad kituose Europos kraštuose socializmas laimėtų...

Antra — toks Anglijos socialistų nusistatymas rodo, kad jie savo partijos programos įvykdymą Anglijoje stato aukščiau už Europos vienybės sustiprėjimo reikalą.

Po paskutinių rinkimų, kada socialistai Anglijoje ne tik neprakišo, buvo įspūdis, kad jie neužsispirs skubinti vykdyti savo nacionalizacijų programą, kad nenorės rinkikų nugąsdinti per greitu žygiavimu į socialistinę sistemą. Bet dabar paaiškėjo, kad ta programa jiems yra aukščiau už viską ir jie pasiryžę ją vykdyti.

Jeigu dabar Anglijoje netrukus vėl būtų rinkimai — o tai gali atsitikti — svarbiausias balsavimo klausimas būtų: už ar prieš pilnutinį socializmą?

Anglijos atsisakymas dalyvauti Schumano plano vykdyme dar nereiškia, kad tas planas turi mirti. Galimas dalykas, kad tai bus vykdoma ir be Anglijos. Bet vis dėlto šis Anglijos socialistų užsispyrimas yra nemažas smūgis Europos sustiprinimo planams ir nemaža kliūtis Europos pastangoms susiorganizuoti į stipresnį atsparumą prieš bolševikinį imperializmą.

MacARTHUR DIENOS
Japonijoje baigiasi

MacArthuras šiomis dienomis įsakė pašalinti visą eilę žymiųjų japonų komunistų iš valdžios pareigų ir net iš komunistinės spaudos redakcijų. Japonijos vyriausybė vykdo šituos MacArthuro įsakymus. Komunistų bandymas priešintis generalinio streiko paskelbimu nesiseka. Komunistai neturi pakankamai įtakos Japonijoj.

Bet ilgai užtrukusi okupacija neveikia okupantų naudai. Japonai pasiilgsta laisvės ir jau pradeda norėti, kad okupantai pasitrauktų arba bent duotų daugiau savivaldos, patys pasilikdami tik sargais.

Ar bus su Japonija atskira (be rusų) taikos sutartis, ar kaip kitaip bus susitvarkyta ("taika be sutarties), bet MacArthuras vistiek, greičiausia, neilgai trukus baigs savo darbą Japonijoje ir grįš į Ameriką. Jam jau 72 metai, laikas ir pailsėti... Manoma, kad tinkamu laiku jo pasitraukimas padės palaikyti Japonijoje tokią nuotaiką, kad iš visų buvusių priešų amerikiečiai yra simpatiškiausi ir rusai nesimpatiškiausi.

Lietuviai!

Esama tarptautinių nusikaltimų, kurie yra tokie sunkūs bei žiaurūs, kurie taip giliai bei skudžiai pažeidžia pagrindines teisės ir moralės taisykles, kad net po daugelio metų jie ne tik nepasidaro mažiau smerktini, bet priešingai dar daugiau šaukia į dangų atpildo, o žmones — į kovą su jais. Prie tokių nusikaltimų priklauso Sovietų Sąjungos elgesys Lietuvos atžvilgiu. Tokio nusikaltimo auka yra Lietuva.

Valstybė, kuri atmetusi bet kurias dorovės sąvokas grindžia savo politiką sistemingu tarptautinės teisės laužymu, o administraciją — visų žmoniškumo dėsnių niekinimu; valstybė, kuri pati būdama milžiniška vergų kolonija siekia užvaldyti dar laisvą pasaulio dalį ir sunaikinti civilizaciją; šita valstybė — Sovietų Sąjunga — laiko Lietuvą okupuotą, mindžiodama lietuvių tautos teisę ir valią būti laisvai ir nepriklausomai.

1940 metų birželio mėnesio 15 dieną Sovietų Sąjunga didelėmis, persveriančiomis karo pajėgomis užpuolė ir okupavo taikingąją Lietuvą, sulaužydama iškilmingas sutartis ir teisės nuostatus, kuriais tvarkomas valstybių sugyvenimas. Šis biauraus smurto aktas buvo tąsa ir užbaiga agresijos, kurią Stalinas, susitaręs su savo ano meto sąjungininku Hitleriu, paruošė ir pradėjo prieš Lietuvą 1939 metais, prievarta primesdamas jai sovietų garnizonus. Karui baigiantis, sovietai antrą kartą užėmė mūsų kraštą ir po šiai dienai jį terioja, vykdydami visomis totalitarinės bolševikų valstybės priemonėmis tokią priespaudą, kokios Lietuva savo istorijoj nebuvo patyrusi. Bet kuri politinė laisvė yra panaikinta, tautinis jausmas, lygiai kaip ir religinis, yra laikomi baustini. Bažnyčia persekiojama be atodairos, ūkininkai paverčiami kolchozų baudžiauninkais, žmogaus gyvybė ir mirtis priklauso nuo policijos nuožiūros, mokyklos tapo komunistinės propagandos įrankiu, kraštas rusinamas, tauta žudoma masiniais deportavimais į priverčiamus darbus Tolimoje Šiaurėje. Šitokiomis aplinkybėmis sukanka dešimtis metų nuo didžiojo Sovietų Sąjungos nusikaltimo, ir dabar jis yra dar gėdingesnė dėmė Europos istorijoj, o jo padarytoji mums žaizda — dar skaudesnė, nepakenčiamesnė.

Bet birželio mėnesio 15 dienos data suteikia mums ir paguodos, nes ji yra taip pat mūsų tautos rezistencijos sukaktuvės. Nuo pat pirmos sovietų įsiveržimo į Lietuvą dienos lietuviai vieningai pasipriešino okupantui, pradėdami savo krašte ir užsienyje atkaklią kovą už nepriklausomybės atstatymą. 1941 metų sukilimas, subūręs visą tautą pasiryžime nusikratyti svetimu jungu, buvo vienas kilniųjų tos tautos etapų. Tokiu pat pasiryžimu lietuvių tauta kovojo su Hitlerio okupacija ir atsigrįžo prieš sovietus, kai jie antrą kartą užplūdo mūsų žemę. Gausingi partizanų kapai žymi Lietuvos kryžiaus kelią, kuriuo ji grįžta atgal į nepriklausomybę. Nuo pat okupacijos pradžios tauta parodė didelį dvasios atsparumą visam, kas sovietiška, komunistiška, rusiška. Lietuvių širdys priešui neprieinamos. Jos yra svarbiausias pogrindis, kuriame tauta išsaugos savo nepakeičiamą galutinę valią atstatyti savo seną garbingą valstybę.

Tarptautinė padėtis bręsta lėtai, bet ryškiai palankia mums kryptimi. Vis daugiau plinta įsitikinimas, jog Sovietų Sąjungos įsiveržimas į Lietuvą nebuvo įvykis, liečiąs tiktai šias dvi valstybes, bet dalis milžiniško kriminalinio plano, siekiančio apgaule ir smurtu primesti komunizmą Europai ir visam pasauliui. Tą planą vykdydami, sovietai pavergė dešimtis valstybių ir šimtus milijonų žmonių. Visi jie, kaip ir mes, tetrokšta vieno: išsivaduoti iš tos vergijos. Vis aiškiau suprantama, kad jokie susitarimai su Sovietų Sąjunga negalėtų sustabdyti jos ginklavimosi, kuris ilgainiui sudarytų mirtiną pavojų net ir galingiausioms valstybėms. Todėl pasaulis su Jungtinėmis Valstybėmis pryšaky vis sparčiau organizuoja pasipriešinimą prieš Sovietų Sąjungą ir bolševizmą. Neteisėtas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą tarptautiškai nepripažintas; Lietuvos valstybė tebeegzistuoja de iure.

Šie faktai sudaro pagrindą mūsų vilčiai, įsitikinimui, tikrumui, kad Lietuva iš bolševikų okupacijos išsivaduos. Bet svarbiausias mūsų laisvės grąžinimo laidas yra tautos patriotinė dvasia. Jos vedami vertingiausi Lietuvos sūnūs ir dukterys aukoja savo gyvybę už tėvynę. Jos įkvėpti Amerikos lietuviai ir Lietuvos tremtiniai rūpinasi Lietuvos reikalais. Ji sukelia užsieny vis didesnių simpatijų mūsų teisingai bylai.

Šita tautos dvasia grąžins mus į mums priklausančią vietą laisvų civilizuotų tautų tarpe.

Tegyvuoja laisva Lietuvių Tauta!

Tegyvuoja nepriklausoma Lietuvos Valstybė!

1950 metų birželio mėnesio 4 dieną.

STASYS LOZORAITIS
Lietuvos Diplomatijos Šefas

TRUMPAI KALBANT

☐ Rumunijoje naujo "valymo" metu per vieną naktį suimta apie 1,400 visuomenėje žymesnių asmenų. Jų tarpe suimta daugelis tokių, kurie dar neseniai užėmė žymias vietas komunistų valdžioje.

☐ Achesonas labai abejingai pažiūrėjo į Trygve Lie pranašavimus, kad jis neva parvežęs planą "šaltajam karui" užbaigti. Achesonas mano, kad nėra tokių magiškų priemonių, kurios galėtų lengvai ir greit pašalinti esamus politinius įtempimus.

☐ Belgijos ministeriu pirmininku pakviestas Jean Duvieusart — ligi šiol politikoj plačiau nežinomas asmuo, bet didelis karaliaus Leopoldo šalininkas.

☐ Vienuolika Jungtinio Antifašistinio Komiteto narių pasodinta į kalėjimą atlikti teismo paskirtą bausmę už Kongreso įžeidimą. Jie savo laiku atsisakė kongresui pasisakyti, ar jie yra komunistai.

☐ Kalifornijoj demokratų kandidatu į gubernatorius nominuotas James Roosevelt, buv. prezidento sūnus. Respublikonų partijoj nominuotas dabartinis gubernatorius Warren, už kurį balsavo ir labai daug demokratų. Šiek tiek respublikonų balsavo ir už Rooseveltą, bet Warren iš abiejų partijų gavo po daug daugiau balsų, negu Roosevelt.

☐ Apie 54,000 komunistų partijos narių ir 10 kartų tiek jų rėmėjų esą Amerikoje — sako FBI viršininkas Hoover.

☐ Karinės prievolės įstatymas Amerikoje pratęstas dar trejiems metams.

☐ Vokietija gavo teisę sudarinėti sutartis su kitomis valstybėmis. Okupacinė valdžia, žinoma, pasiliko sau veto teisę dėl tų sutarčių.

☐ Čekoslovakijoje komunistų teismas 4 asmenis nubaudė mirti, 4 — kalėti visą amžių ir 5 — kalėti po keletą metų. Jie apkaltinti šnipinėję Amerikos ir kitų Vakarų kraštų naudai.

☐ Maskvos vairuojama Lenkijos vyriausybė "galutinai susitarė" su tos pačios Maskvos vairuojama Rytinės Vokietijos vyriausybe, kad dabartinė siena tarp Lenkijos ir Vokietijos pasiliks amžinai. Vakarų Vokietija pareiškė, kad ji niekad tokio susitarimo nepripažins.

☐ Maskva pareiškė, kad ji nori dalyvauti visuose pasitarimuose, kuriuose būsią liečiami Antarktikos reikalai.

☐ New Yorko aštuonioliktosios apylinkės respublikonai ir demokratai sutarė pastatyti vieną bendrą kandidatą į Kongresą prieš V. Marcantonio — vienintelį "progresyviųjų" atstovą.

NESUSITARIA DĖL JERUZALĖS

Jungtinių Tautų Organizacijoje paaiškėjo, kad visi planai įsteigti Jeruzalėje tarptautinį režimą griūva: jų nepriima arba žydai, arba arabai, arba nei vieni nei kiti.

Izraelio atstovas pareiškė, kad religinėms Jeruzalės vietoms valdyti būtų sudaryta komisija pačios Jungtinių Tautų Org-jos priežiūroje, bet arabų atstovas tuoj pareiškė, jog Izraelio atstovas tą siūląs tik todėl, kad iš anksto žinąs, jog tas pasiūlymas negali būti priimtas. Atrodo, kad J. T. O. paliks tą klausimą savo likimui..

Kaipgi J. T. O. gali išspręsti didesnius klausimus, jei net ir šitokio nepajėgia!

SOVIETAI
pardavinėja deimantus

Belgijoj Sovietų pasiuntinybė paleido į rinką maždaug milijono dolerių vertės deimantų. Deimantai dar priešrevoliucinės mados, matyti, savo laiku surinkti iš likviduotos "buržuazinės klasės".

ŠIOJE ŠALYJE

AMERIKOS PAŠTAS po 175 metų nuolatinės pažangos, staiga žengė stambų žingsnį atgal. Nuo birželio pradžios laiškai eina ilgiau. Oro paštu siunčiami laiškai, jeigu įmetami pavakariais, dažnai nueina nė kiek ne greičiau, kaip ir paprasti laiškai. Daugeliu atveju, kur laiškai buvo gaunami rytojaus dieną po išsiuntimo vėlai vakare, dabar net ir anksčiau išsiųsti adresatus pasiekia tik į trečią dieną...

Dėl to daugelis žinių laikraščiuose pasirodo vėliau, negu pirma, laikraščiai skaitytojus irgi pasiekia kartais jau vėliau, negu pirma: kur buvo atnešami po pietų, dabar atnešami tik kitą dieną.

Neišgelbsti nė Special Deliver laiškai. Ir jie, sakysim, iš Clevelando į New Yorko valstybę eina net tris dienas.

Verslininkai jau nebegali pasitenkinti net ir oro pašto laiškais: svarbesniais atvejais jau jiems tenka griebtis telefono arba telegrafo. Telefonų sąskaitos auga, privačių telefono ir telegrafo bendrovių pelnas didėja.

Bet tuo tarpu dar niekas rimtai nepasiūlo, kad gal tas susižinojimo priemones sujungus pelnai išlygintų nuostolius ir būtų galima grąžinti senąjį pašto patarnavimą.

•

WESTERN UNION telegrafo bendrovė per metus perduoda apie 186 milijonus telegramų. Arti 5% tų telegramų yra piniginės perlaidos. Pasirodo, kad tuo keliu patarnaujama ir arklių lenktynių lažybininkams. Tų lažybininkų persekiotojai New Jersey valstybėj užkliuvo ir už WU bendrovės. Bridgetono nedideliam miestelyje vieną dieną UW įstaigoj rasta ką tik perduota tokių lažybinių telegramų 234. Per metus vien toji įstaiga iš lažybininkų uždirbusi apie 26,000 dolerių. Bendrovei iškelta byla.

•

KOMERCIJOS DEPARTAMENTO valdininkui Remingtonui iškelta byla už priesaikos laužymą. Jam neseniai buvo pasiūlyta pasitraukti iš tarnybos, nes jis įtariamas, kaip priklausąs komunistų partijai. Jis ne tik tą užginčijo, bet ir iš tarnybos išeiti nesutiko. Dabar "grand jury", matyti, rado rimtų įrodymų, kad jis priklausė komunistų partijai. O kadangi jis savo laiku senato komisijai tą buvo užginčijęs prisiekdamas, tai dabar ir apkaltintas už kreivą priesaiką.

Tas priekaištas jam anksčiau buvo iškeltas, bet jis tada išsigynė ir Lojalumo Komisija jį tada "išbaltino". Dabar, kai reikalai šitaip pakrypo, McCarthy įgyja svarbų argumentą prieš administraciją. Mat, prezidentas ir administracija dėl daugelio įtariamų remiasi Lojalumo Komisijos sprendimu, o čia dabar keliama rimta abejonė Lojalumo Komisijos patikimumu...

Prieš kiek laiko komercijos departamentas siūlė pasitraukti ne vien Remingtonui, bet ir tūlam Lee (Libermanui), kuris irgi tada drąsiai atsisakė nesitrauksiąs. Bet dabar ir jis jau pasitraukė.

Baltimorės naujienos

RENGIA DIDELĮ SLA SEIMINĮ KONCERTĄ

DALYVAUS ŽYMUS SOLISTAI IR "DAINOS" CHORAS

"Dainos" Choras. Sėdi Klemensas Adreikus, pirmininkas, ir Lelija Bakerckienė, chorvedė.

Baltimore visu stropumu rengiasi SLA Seimui. Tarp kitų parengimų, bus Susipažinimo Vakaras Lietuvių Name, bankietas Lord Baltimore Viešbutyje ir birželio 29 d., ketvirtadienį, 7:30 v. v., "Dainos" choro koncertas Lietuvių Salėje, 851 Hillins St.

Lelija Geležaitė-Bakerckienė, Baltimorėje gimusi, augusi ir baigusi Peabody Konservatorijoje muzikos mokytojos mokslą, veda "Dainos" chorą nuo pat jo įsikūrimo, 1931 metų. Duetus dainuos **Elena Kurčlandienė** ir **Marijona Jurkšaitė**. Klarneto solo gros **Klemensas Praleika**. Jis studijavo muziką Lietuvoje. Smuiku solo gros **Lelija Gričinaitė-Bulotienė**; jai akomponus jos sesutė Evelina Gričinaitė.

Lelija Bakerckienė, choro vedėja

Klemensas Andreikus, tenoras, šalia "Dainos", dalyvauja Baltimore and Ohio Glee Club, kaip choristas ir solistas. Per pereitas Velykas iš visos Baltimorės jis buvo išrinktas giedoti per Prisikėlimo apeigas didžiame Baltimorės Stadijone, kur daugtūkstantinė minia buvo labai sužavėta jo giedojimu.

Klemnsas Andreikus

Florence Petrulytė čia yra atvykusi iš East Orange, N.J. Ji mokosi muzikos ir dainavimo Peabody Konservatorijoje. Tai nauja kylanti lietuvių dainininkė.

Jurgis Galkas, baso profundo, yra "Dainos" choro narys bene nuo pradžios jos įsikūrimo. Jis giedojo Čižausko, Juškos ir gieda dabartiniam vietos bažnytiniam chore. Tiek Andreikum, tiek ir Jurgiu Galkum Baltimore turi kuo pasigirti. Tik kuklioji Baltimore retai ir negarsiai pasisako spaudoje, ką ji turi...

Šiame koncerte bus ir parinktų duetų. Juos atliks Klemensas Andreikus su Petrulyte ir su skiriama svečiams.

Galkum. Tai bus tikrai didelis ir įdomus koncertas.

Bilietai tik $1.00. Vietiniams lietuviams patartina iš anksto

Florence Petrulytė

įsigyti, nes žymi dalis bilietų

Teko girdėti, kad šiame koncerte, be seimo dalyvių, bus daug svečių iš Washingtono, Philadelphijos ir kitur.

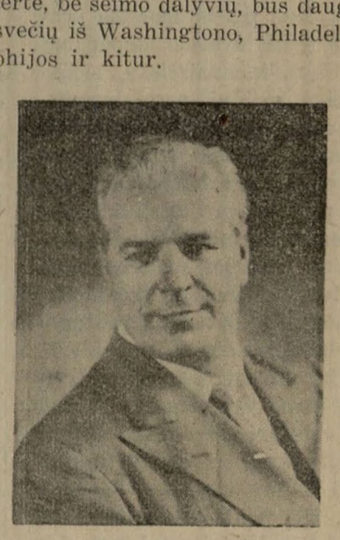

Jurgis Galkas

Taupyti galima ir laiškais! Prašykit informacijų paštu!

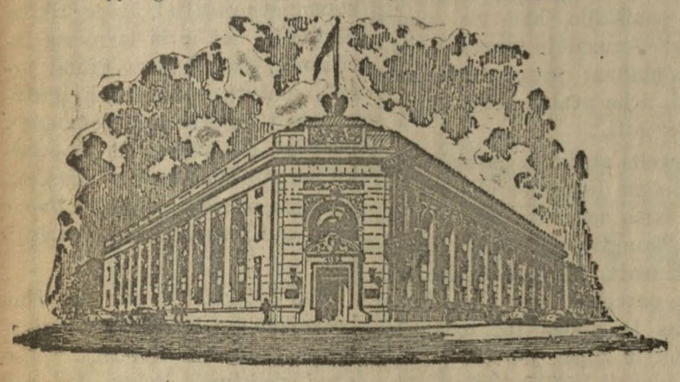

STANDARD FEDERAL SAVINGS
& LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPYK SAUGIAI ... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus
Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2¼ milijono
U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų
STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE
Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: VIrginia 7 - 1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dieną. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

Padėkite surasti

Ieškau ARMONO Miko ir jo vaikų — Marės, Ellos ir Miko.

Armonas Mikas yra kilęs iš Jotpetrių kaimo, Tauragės apsk. Į JAV atvyko jis prieš 39 metus.

Žinantieji praneškite: Ana Margienė, Route 1, Box 18, Alice, Texas.

* *

PRAŠO ATSILIEPTI

Dipl. inž. Ks. KAUNAS, prašau rašyti: Antanui Masevičiui, c/o Mrs. C. Trombley, Chazy, N.Y., Feb. 1150.

* *

USINAS, gyvenęs Vokietijoj, Traunsteine, prašau rašyti: Antanui Masevičiui, c/o Mrs. C. Trombley, Chazy, N.Y., Feb. 1150.

DIRVA — vienintelis lietuvių laikraštis Ohio valstybėje. Kaina metams tik $3.00.

Į New Yorką ir Brooklyną

BALYS GAIDŽIUNAS

Iš Clevelando į Newarką, N.J., geras kelio galas. Nors greitasis traukinys ir greit veža, bet be 13 valandų kelionės negali pasiekti.

Išvažiuodamas į Newarką, prieš dieną pasiunčia Special Deliver laišką, nurodydamas, kada atsirasiu. Ir kai ryto saulei tekant išlipau Newarke iš traukinio, įsitikinau, kad mano laiškas, prie naujos pašto tvarkos, "nesuspėjo" ateiti... Ir tik man išvažiuojant jis pasiekė su "skubia žinia", kada atvažiuoju. Manau, kad tokia pašto tvarka visiems greit atsibos.

Kiekvienam didesniam pasaulio mieste esantieji taxi, nors ir nesudėtingas, bet labai patogus išradimas. Kada nežinai, kurioj miesto pusėj tavo norima pasiekti vieta, sėdi į taxi ir jam duodi adresą. Ir jau įsitikinau, kad Amerikos taxi, ne taip kaip Rygos miesto vežikai, veža greit ir tiesiausiu keliu. Tik rygiečiai, orėdami daugiau pinigo išspausti, pusę mylios veždavo dvi valandas...

Kai taxi sustojo prie Tiečiokų durų, A. S. Trečiokas, lyg paaikydamas tėvų ūkininkų paprotį, buvo jau atsikėlęs ir piovė "šieną". Ir pasisveikinus man aiškino, kad diena dėl visos eilės darbų šeštadieniais tokia trumpa, jog norint prieš sekmadienį pasigražinti, reikia keltis saulei tekant ir imtis amerikoniškos dalgės.

Mums besišnekant pajuto ir p. Trečiokienė, kad kieme esama naujų žmonių ir bematant atsirado mūsų tarpe.

Kadangi liūdnųjų birželio įvykių minėjimo prakalbos ir filmų rodymas buvo sekmadienį vakare, tai turėjau didelį norą — kiek galima daugiau pamatyti ir daugiau pažįstamų atlankyti. Tai užsiminiau ir Trečiokams. O jie, matyt, pripratę prie tokių svečių norų, greičiau juos įvertino ir patenkino, negu aš tikėjaus.

Už poros valandų jau mes sėdome į Trečiokų Nash mašiną ir pasileidome į New Yorką ir Brooklyną. Tiltais ir tuneliais po Hudson upe mes atsidūrėme New Yorke. Dangoraižių didybė ir gretimai stovintieji maži namukai keistai nuteikia naują keleivį. Tarsi norisi šūktelti, kad perdaug disproporcijos, kad skoningiau būtų ne tiek į aukštį kilti, kiek atsiminti architektūrinį grožį. Bet kas turi savo rankoj kapitalą, tas nesiklausia kaimynų patarimų, bet įneša savo dalį į nuolatos besireiškiančią Amerikos didybę.

New Yorke, tam didžiausiam Amerikos mieste, įsikūrusi ir didžiausia Amerikos lietuvių organizacija — SLA centras. Ir mūsų kelionės pirmasis taikinys buvo tą centrą aplankyti. SLA centras ir TĖVYNĖS redakcija, kukliai įsikūrusios, buvo pačiame SLA seimo paruošiamųjų darbų įkarštyje. Gal todėl, kad apie SLA centrą ir TĖVYNĖS redakciją aš buvau skaitęs tiek daug kritiškų rašinių, čia man padvelkė didelė senovė...

Toliau mes lankėme VIENYBĘ, AMERIKĄ, LIETUVIŲ KELIĄ, "Gabiją", J. Ginkų, O. Valaitienę ir visą eilę kitų pažįstamų. Kai apsilankai į lietuviškų laikraščių redakcijas ir žinai sąlygas — dar giliau įsitikini, kad lietuviškojo laikraštitninko darbas — iš visų verslų pats nepelninigiausias. Gal sąlygos kiek ir keisis į gerąją pusę, kada tie naujai atvykusieji apsilopys per eilę metų susidariusias materialines skyles ir pradės daugiau lietuviškus laikraščius skaityti. Ir šia proga norėtųsi tauriam Amerikos lietuviui pasakyti: nesigailėk vieno kito dolerio ir paremk Amerikos lietuvių laikraščius. Jie visą laiką budėjo lietuvybės sargyboje ir dabar dar gausiau tau neša dvasinę lietuvybės duoną.

Man buvo įdomu pamatyti ir pirmąjį lietuvišką knygyną "Gabiją", kuris per didelies pastangas ir savininko J. Sodaičio sumanumą stojasi ant kojų. Aišku, kad dar reikės nemažai prakaito nusišluostyti, bet kas pastoviai ir kantriai kala, tas ir nukala ką nori ir laimi.

Besikalbėdami J. Ginkaus "saldainių palociuje" sutikom ir solistę Vincę Jonuškaitę, ir pianistą Mrozinską, ir dail. P. Osmolskį. Visi jie, greta fizinio darbo, atiduoda savo dalį ir lietuviškiems kultūriniams parengimams. Nelengvas lietuviškųjų menininkų kelias, bet dažnas ir per skaudų gruodą eidamas pats nežūva ir kitus dar gaivina.

Įdomiausia man buvo apsilankyti pas DIRVOS atstovą Anną Sodaitį, prieš metus čia atvykusį ir pradėjusį pionieriškai, beveik ant "lauko pliko" kurtis. Jis, kaip ir daugelis naujakurių, susidūręs su sunkiai išsprendžiamu buto klausimu, nusižiūrėjo į visiškai nugyventą sklypą ir sulūžusį namelį. Šiaip taip, draugų padedamas, pasidarė jo savininku ir pamažu stojasi ant kojų. Neabejotina, kad jei šeima bus sveika, už metų kitų nei jie patys, nei jų draugai buvusios nugyventos vietos nebepažins.

(Bus daugiau)

CHICAGO, ILL.

ĮSIJUNKIME Į TOTALINĘ DIPLOMATIJĄ

"Turime įsijungti į valstybės departamento paskelbtą totalinę diplomatiją ir visomis priemonėmis kovoti prieš raudonąją agresiją." pareiškė Lieuvos konsulas dr. P. Daužvardis birželio įvykių minėjime Chicagoje birželio 10 d.: **"Nors Lietuva nedidelė, bet jos byla didelė: tai principo, esmės, teisės ir teisingumo byla. Atėjo laikas ne tik kalbėti, bet rėkte rėkti apie ją visam laisvajam pasauliui."**

Toliau kalbėtojas pavaizdavo Kremliaus viešpačių agresiją ir genocidą.

Politinių kalinių vardu kalbėjęs M. Mackevičius papasakojo apie enkavedistų tardymo metodus ir apgailestavo, kad ir tremtinių tarpe juntamas atšalimas Lietuvos laisvinimo bylai.

Menineje minėjimo programoje dalyvavo solistai P. Bičkienė ir S. Baranauskas, Gečo vedamas tremtinių vyrų vhoras, aktoriai V. Valiukas ir N. Venclauskaitė - Apeikienė ir muzikas A. Kučiūnas

Priimta Br. Budgino pateikta rezoliucija JAV vyriausybei, kad ši energingiau paremtų Lietuvos laisvinimo bylą. Minėjimas baigtas Lietuvos Himnu ir Marijos giesme.

Lindblomo mokyklos salė vos galėjo sutalpinti susirinkusius dalyvius. Salėje buvo išstatyta daug diagramų ir vaizdų, liudijančių apie lietuvių tautos kančias.

Minėjimą rengė ALT Chicagos skyrius, o jam vadovavo pirmininkas P. Baltis.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo proga DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti aukojo šie skaitytojai:

Polter J. G., Cleveland, O.	$2.-
Miscowich Mrs., L'Anse, Mich.	2.-
Monkevičius, Winnipeg, Can.	1.-
Kundrotas A., Waterbury	1.-
Krulikas K., Brooklyn, N.Y.	1.-
Rimkus Kaz., Dover, Del.	1.-
Gasiūnas R. P., Canada	1.-
Bulgarauskas L., Detroit	1.-

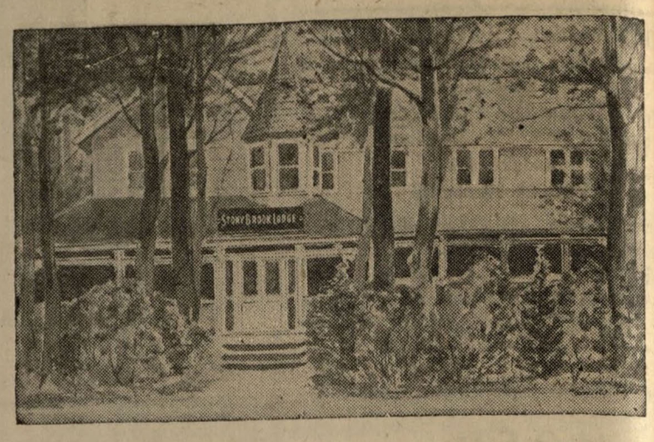

ŠTAI VASARVIETĖ,

kurioj atostogaudami lietuviai gali pasijusti vasaroją .. Palangoj!

Stony Brook Lodge Tel.: Stony Brook 586

Čia priimami ir didesni pobūviai . Ideali vieta gegužinėms. Rezervuodami kambarius atostogoms arba norėdami daugiau informacijų, rašykite:

Pr. Lapienė, POB 526, Stony Brook, N. Y.

PASIGENDA LIETUVIŠKUMO

Šiais metais šv. Kazimiero mergaičių akademiją Chicagoje baigė ir kelios tremtinės. Iškilmingame baigimo akte dalyvavo Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, prel. Urba, tėvai ir apsčiai garbingų svečių. Tremtinius ypatingai nustebino, kad šauniame pabaigtuvių akte nebuvo vietos lietuviškam žodžiui. Visa programa, visos kalbos apsiribojo tik anglų kalba. J. P.

DETROIT, MICH.

LIETUVOS NELAIMĖS DIENŲ MINĖJIMAS

Deroito Tremtinių Draugija Lietuvos nelaimės dienų minėjimą rengia šį sekmadienį, birželio (June) 18 dieną, 12 val., tuoj pat po pamaldų (sumos). Viiems įėjimas laisvas, jokių bilietų nebus.

SLA 352 KUOPOS PIKNIKAS

Birželio 18 d., sekmadienį po pietų, įvyksta SLA 352 kuopos piknikas "Birutės" Darže, prie John R ir Mile Road, už Madison mokyklos.

Ši SLA kuopa yra viena iš gausiausių nariais visame Susivienijime. Daug ir naujai atvykusių lietuvių Detroitan jau yra įstoję į SLA ir į šią kuopą

STONY BROOK,

DAUGELIS RUPINASI ATOSTOGOMIS

Stony Brook Lodge vasarvietė, kurios skelbimas telpa DIRVOJE, gauna daug paklausimų apie atostogų čia praleidimo sąlygas. Iki šiol jau turi rezervavęsi kambbarius šie lietuviai: rašyt. **Stp. Zobarskas** su šeima Bronx, N.Y.; **pulk. A Valušis** su žmona, New York, N.Y.; **inžinierius J. Baltus** su žmona Brooklyn, N.Y.; **Šišai,** buvę rezortininkai Lietuvoje, Newark, N.J.; **Izabėlė Kugel** su šeima New York, N.Y. ir kiti.

Pažymėtina, kad ir iš labai tolimų miestų šia vasarviete domimasi, kaip pavyzdžiui, **Ona Račkienė,** gyvenanti Glendale, Californijoj, siunčia savo sūnų **Klaudijų** dviem savaitėm atostogų. Sako, tegu jis sutiks žymesnių lietuvių ir tuo sutiprins savo tautybės atžvilgiu. Taip pat įsidėmėtina, kad ir mūsų naujakuriai jau sugeba pasiimti atostogų. Tiesa, jiems šioji vasarvietė teikia ir ypatingų lengvatų, kaip dar nestipriai atsistojusiems ant šios žemelės.

Rezervuotis kambarius galima raštu ir patelefonuojant **Stony Brook 586.**

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Amsterdam, N. Y.
M. Židonis, 260 Locust Ave.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyne
Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje
Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Australijoje
Povilas Lukošiūnas, 178 Wakefield St., Adelaide, S.A.

KAS ir KUR

• Bostono lietuvių skautų draugovė (nešiojanti D. L. K. Kęstučio vardą) oficialiai įregistruota Amerikos skautų organizacijoje.

• Birželio 20-21 dieną Brooklyne įvyks lietuvių siuvėjų delegato rinkimas. Šiais rinkimais domimasi ir už Brooklyno ribų. Kandidatuoja dabartinis delegatas C. Kundrotas, A. Bubnis ir J. Hermanas.

Lietuviai siuvėjai savo unijoje turi nemaža bėdos su komunistų įtaka. Bet tą bėdą dar daugiau padidina kitų grupių varžybos dėl įtakos pas siuvėjus. Šios varžybos žymiai apsunkina pirmosios bėdos pašalinimą. Girdėti, kad per šiuos delegato rinkimus kitos grupės savo atskirus interesus kiek prilaikysiančios ir susitarsiančios remti vieną kandidatą, kuriuo būsiąs Jonas Hermanas.

• Australijos lietuviai pasiryžo įsigyti Lietuvių Namus Sidnėjuje. Tuose namuose būtų lietuviško visuomeninio veikimo centras.

• Dr. Agota Šidlauskaitė, Ottawos universiteto personalo narė Kanadoje, šiuos mokslo metus dirbo Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Minnesotos universitete, o ateinančiais metais skaitys paskaitas Nebraskos universitete, Omahos mieste.

• Hamiltone, Kanadoje, Daugvietytės-Panavienės vadovaujamas teatro ratelis rengia antrą sekmadienį: vaidins K. Inčiūros "Dr. V. Kudirka". Pirmajam pasirodyme vaidino "Pirmą skambutį", komediją. Hamiltone dabar esama aie 1,000 lietuvių.

• Į Chicagą atvyko dvi Argentinos lietuvaitės — Gladys ir Angela Gervelytės. Pažymėtina, kad jos yra gimusios Anglijoje, dabar gyvena Argentinoje, bet nėra įsigijusios nei vieno iš tų kraštų pilietybės ir save laiko Lietuvos pilietėmis. Kelionei jos išsiėmė iš Lietuvos Pasiuntinybės Lietuvos užsienio pasus ir su jais be jokių sunkumų gavo visų reikalingų kraštų vizas.

• Juzė Daužvardienė neseniai skaitė paskaitą apie Lietuvą amerikiečių moterų organizacijoje, vadinamoje "Amerikos revoliucijos dukterys".

• Dainininkė P. Stoškiūtė jau septintą kartą dainavo Telefono bendrovių rengiamoje radijo programoje. Aštuntasis jos pasirodymas dabar numatytas **spalių 9 dieną**. Jeigu koncerto rengėjai gautų daugiau pageidavimų, kad Stoškiūtė spalių 9 dieną padainuotų ir lietuviškai, jai greičiausiai būtų leista įtraukti į programą vieną kitą lietuvišką dainą. Tokius pageidavimus reikėtų rašyti jau dabar šiuo adresu: "Telephone Hour", NBC New York, N.Y.

• M. Krupavičiui ir kitiems išvykus į Romą pasitarti su Diplomatų Šefu, Vlike pirmininko pareigas laikinai eina J. Makauskas.

• J. Kaminskas, Vliko narys ir lietuvių socialdemokratų pirmininkas, dalyvauja Europos socialdemokratų suvažiavime Kopenhagoje, Danijoje.

• Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Jurgis Balčiūnas jau atvyksta į Ameriką. Jo pareigas tuo tarpu perėmė J. Šlepetys.

• Žymiansia estų dabarties poetė Marija Under išvertė švedų kalbon ir "Stockholms Tidningen" atspausdino lietuvių poeto Henriko Radausko (dabar gyvenančio Amerikoj) eilėraštį "Strėlė danguje" ir vieną lietuvių liaudies dainą. Marija Under šiemet Švedų Karališkosios Akademijos yra pristatyta, kaip viena iš kandidatų Nobelio literatūrinei premijai gauti.

• Prancūzų prof. Schmittleinas ruošia išleisti didelį lietuvių istorinių ir mitologinių dainų rinkinį, į kurį įeis ir visos lietuvių dainos, kur minimas Napoleonas. Šis rinkinys išeis lietuvių ir prancūzų kalbomis, kartu su kai kurių dainų gaidomis, didele prof. Schmittleino studija apie lietuvių dainas ir dailininko V. K. Jonyno iliustracijomis.

• Geriausio vokiečių meno žurnalo "Das Kunstwerk" šių metų pirmasis numeris išėjo su lietuvių dailininko Vytauto K. Jonyno iliustracijomis viršelyje ir tekste. Mūsų dailininkas nepaprastai gražiai iliustravo ten išspausdintą vokiečių poeto Fr. Bischoffo poemą "Metų tėkmė".

• Suomių meno ir literatūros žurnalas "Kuva", išeinąs Helsinkyje, š. m. 4 numeryje išspausdino penkis Aleksio Rannito eilėraščius, skirtus Lietuvai, žinomos suomių poetės Dagmar Klami vertime. Eilėraščiai pavadinti: Pavasario lietuvaitė, Vasaros lietuvaitė, Rudens lietuvaitė, Žiemos lietuvaitė ir Lietuva. Eilėraštis Lietuva baigiasi žodžiais: "Ne, netikiu aš. Dar ji nemirus, Tavo siela amžinai nemirs!"

• Didelis lietuvių draugas ir Lietuvos reikalų gynėjas prancūzų profesorius Georges Matore buvo išrinktas ne Grenoblio, kaip per klaidą lietuvių spaudoje buvo pranešta, bet Besancono universiteto humanitarinių mokslų fakulteto dekanu.

• Vakarų Vokietijoje vis dar maišosi sovietų karinės misijos. Vienoje tokių misijų dirba ir Lietuvos ruselis kapitonas Tuinyla. Paskutiniu metu automobilio katastrofoje jis buvo sužeistas ir po to kažin kas jį stipriai primušė. Sovietai dabar kaltina, kad tai padarė amerikiečiai kariai.

• Dabartinėse Lietuvos mokyklose mokiniai neturi jokio Lietuvos istorijos vadovėlio. Senieji vadovėliai, kaip komunistams netinkami, išimti iš apyvartos, o naujo dar niekas nepajėgia parašyti, kuris įtiktų komunistams.

• Vyresniojo amžiaus lietuvis dailininkas Eug. Kulvietis apsigyveno Kolumbijoje. Nors dirba ne savo srities darbą, bet laisvalaikiu suspėjo pasiruošti dailės darbų parodai. Paroda vyksta Kolumbijos sostinėje Bagotoje. Tai pirmas lietuvis dailininkas, surengęs šiame krašte tokią parodą.

• Anglų zonoje gyvenusiems lietuviams tremtiniams gerai pažįstama Diepholzo stovykla jau perduota vokiečių administracijai. Ši stovykla buvo laikoma mokykline stovykla. Joje veikė įvairios mokyklos. Tremtiniai jaučia, kad vokiečiai, perėmę stovyklą, pamažu lietuviškas mokyklas likviduos.

• Vokietijoj pradėta nauja verbavimo akciją tremtiniams važiuoti į Naująją Zelandiją. Kaip žinoma, ten jau yra nuvykę apie 200 lietuvių.

• Iš Ceilono salos (Indijos vandenyne) į Vokietiją atvyko speciali komisija, kuri nori iš DP pasirinkti tai salai reikalingų inžinierių.

• Pulkininkas Kazys Grinius, dabar dirbąs Syracuse, N.Y., universitete, šią vasarą su savo žmona lankysis Londone, Anglijoje.

• ALT Sandaros seimas įvyks birželio 24-25 dienomis Baltimorėje, Md.

• Praėjusių Sekminių proga Venecueloje gyvenantieji lietuviai buvo suvažiavę į Carabobo miestą. Suvažiavime dalyvavo apie 500 žmonių.

Dr. K. Griniaus minėjimas Clevelande

Daugiau kaip 200 clevelandiečių atsiliepė į specialaus komiteto kvietimą susirinkti į Lietuvių Salę ir nors iš tolo pareikšti savo atsisveikinimą buvusiam Lietuvos prezidentui dr. K. Griniui.

Pažvelgus į susirinkusius, iš karto buvo aišku, kad čia susirinkta atsisveikinti su įžymiu lietuviu. Srovės, pažiūros šiuo atveju visai neturėjo įtakos į susirinkusiųjų sudėtį. Čia galėjai matyti visų srovių, visų pažiūrų lietuvius. Gaila, tik senųjų clevelandiečių buvo, palyginti, mažoka dalis.

Paminėjimas buvo kuklus, bet nuoširdus ir turiningas. Šalia programai vadovavusio J. Daugėlos ir teisininko J. Liūdžiaus kalbų, kuriose buvo išreikštas bendras liūdesys ir pagarba vėlioniui bei jo nuopelnams, konkretesnių minčių išgirdome iš A. Klimo ir dr. J. Abraičio kalbų.

A. Klimas papasakojo nuotrupų iš atsiminimų apie dr. K. Grinių iš gana tolimų laikų — prieš 45 metus, kai dr. Grinius buvo gydytoju Marijampolėje, o A. Klimas, kaip ir daugelis kitų moksleivių, lankydavosi pas jį tai knygų, tai patarimų.

Vienas iš įspūdingiausių dalykų tais laikais buvusi iškabėlė prie dr. Griniaus buto, kurioje buvę **lietuviškai** parašyta "Daktaras K. Grinius". Tai buvusi didelė retenybė. Niekas tada negirdėjęs, kad kur kitur apylinkėje lietuviška iškaba būtų.

Rusų policija negalėjo uždrausti tokią iškabą laikyti. Bet žandarai naktį pritykoję ją nulupdavę. Tačiau labai nustebdavę, kai ant rytojaus pamatydavę tą pačią iškabą kabančią savo vietoj, kaip niekur nieko... Mat, dr. Grinius iš anksto numatęs, kad jo iškabą vogs, tai jis iš karto prisidaręs tų iškabų bent keliolika!

Kartą mokiniai nuėję pas daktarą prašyti patarti, ką vaidinti — mat, lietuvišką vakarą rengė. Bet vaidinti nebuvo ko. "Amerika Pirtyje" jau buvo visur vaidinta, nebepatogu buvo vis tą patį kartoti. O daugiau jokio scenos veikalo Grinius neturėjęs. Tačiau matydamas mokinių nusiminimą liepęs ateitį po trijų dienų — gal ką rasiąs. Kai po trijų dienų atėjo, daktaras įdavė jiems ranka parašytą komediją. Pasirodo, kad per tas tris dienas vakarais daktaras išvertė iš rusų kalbos vieną iš Čechovo komedijų.

* *

Dr. Abraitis kalbėjo apie dr Grinių, kaip apie mediką. Ir pabrėžė, kad medicinos srity, tautos sveikatos palaikyme, dr. Griniaus nuopelnai, jo nuomone, yra didžiausi, didesni už visus kitus jo nuopelnus.

Dr. Abraitis nupiešė klaikų vaizdą tais laikais, kai dr. Grinius pradėjo gydytojo darbą Lietuvoje. Nurodė, kaip greit Grinius pagarsėjo kaip geras gydytojas, ypač akių ligų specialistas, kaip jo tie gabumai anais laikais daugeliui atidarė kelią į Ameriką (tada Lietuvoj siautė trachoma, o su ta liga į Ameriką neįleisdavo) ir kaip daktaras Grinius greit įsitikino, jog jis vienas visos Lietuvos neišgydysiąs.

Tą išvadą priėjęs, dr. Grinius visą savo energiją atkreipė ne tiek į gydymą, kiek į kovą su ligų priežastimis. Ir nepriklausomoj Lietuvoj jo veikimas daugiausiai šia linkme buvo nukreiptas. Pieno Lašo Draugija, Kovai su Džiova Draugija, Kauno miesto savivaldybės sveikatos skyriaus sutvarkymas, tapęs pavyzdžiu visiems Lietuvos miestams ir apskritims — visa tai nepaprastai pirisidėjo prie vaikų mirtingumo sumažinimo, žymiai apstabdė džiovos plėtimąsi ir tautos sveikatingumą pakėlė iki gana gero laipsnio. O tai leido tautai būti kūrybingesnei ir darbingesnei.

* *

Kalbų protarpiuose buvo padeklamuota V. Kudirkos Maniesiems (J. Stempužis), pagiedota pora atitinkamos nuotaikos giesmių (N. Braziulienė). Minėjimą baigiant, J. Daugėla pastebėjo, kad sunkieji laikai pagimdė daug įžymių vyrų mūsų tautoje. Su dr. Grinium lyg ir nutrūksta siūlas tos kartos didžiųjų lietuvių. Drauge nutrūksta siūlas ir lietuvių, nešiojusių Lietuvos prezidento titulą. Tai didelis nuostolis, todėl gilus liūdesys apima visus ties šiuo nauju kapu.

Giedant Lietuvos Himną, tur būt, ne vienam slinko į galvą ką tik pasakytų žodžių tęsinys: — Juk ir vėl sunkūs laikai. Ar negims vėl eilė tvirtų lietuvių, vertų stoti į vietas tų ,kuriuos štai palydime vieną po kito?...

Čiankaišeko reikalai blogėja

Iš Formozos paskelbta, kad Soong, Čiankaišeko žmonos brolis, pasitraukė iš Kuomintango vadovybės. Soong gyvena Amerikoj. Jis yra labai turtingas, bet, matyt, nenori savo turto kišti į Kinijos gynimą nuo komunistų...

Kalbama, kad liepos mėnesį komunistai gali pulti Formozą. Kadangi komunistai esą apsirūpinę nemažu skaičiumi rusiškų lėktuvų, tai abejojama, ar Čiankaišekui pavyks apsiginti. O rimtos pagalbos niekas nesirengia duoti.

Diplomatinėje srityje jo reikalai irgi blogėja. Saugumo Taryboj bereikia dviejų balsų, kad Čiankaišeko atstovai būtų iš Jungtinių Tautų Organizacijos pašalinti ir į jų vietą pasodinta Maocetungo delegacija. Sovietai, Jugoslavija, Indija, Norvegija ir Anglija jau seniai pasiskubino Maocetungą pripažinti. Nepripažinusios lieka dar šešios valstybės, esančios Saugumo Taryboje: Amerika, Prancūzija, Egiptas, Kuba, Ekvadoras ir Kinija, tuo tarpu atstovaujama Čiankaišeko vyriausybės.

Kaip tik dabar kalbama, kad Prancūzija gali savo nusistatymą artimiausiu laiku pakeisti Maocetungo naudai. O po to gali prisidėti ir Egiptas. Amerika iš anksto pasakė, kad prieš daugumos nutarimą ji neprotestuosianti...

Spauda su kartumu pastebi, ką iš to laimės Amerika. Skaičiuoja visą eilę garsių Kinijos vyrų, kurie ligi šiol tebeatstovauja Kinijai. Beveik visi jie amerikietiško auklėjimo ir nuoširdūs Amerikos draugai. Juos Amerika lengva širdim leis pašalinti. Na, duos teisę gyventi... O į jų vietą leis ateiti tiems, kurių svarbiausias tikslas — pašalinti iš Rytų viską, kas primena Ameriką, o paskui ir ją pačią atitinkamai sudoroti.

Keistas mainas...

LENKIU GALVĄ

Kaip ten bus su tremtinių greitu nutautėjimu, nesiimu tvirtinti, bet kad jų atvežtas žodis "ponia"greitai čia prigis — man aišku jau ir dabar. Vyrai, įsikandę į "draugas", bando dar spardytis prieš žodį "ponas", bet moterys pasiduoda be sąlygų.

Kai nunešiau prikasęs sliekų žvejoti mėgstančiam vyrui ir pavadinau Kumelienę ponia, aiškiai pamačiau, kad jos veidas net nušvito.

Vėliau ji padėjo man krautuvėje nupirkti sofą ir, kai pardavėjui pasakiau, kad man reikia tokios, ant kurios galėčiau dieną sėdėti, o naktį miegoti, ji tuoj krautuvininkui paaiškino:

— Vienam, bet sometimes dviem. — O man patarė sakyti visuomet teisybę, nes jie duoda penkeriems metams garantiją, kad nesuluš, esą, čia viską inšiūrina nuo svorio. Jei ims ir suluš, tai krautuvė pataisys dovanai.

— Negali žinoti, ką sutiksi, — rimtai įspėjo mane Kumelienė.

Jos pagelbėtas, nusipirkau tikrai gražią ir stiprią sofą. Kai padėkojau, ji atsakė, kad ir ji nemėgstanti prastų daiktų.

— Geriau mažas kavalkas geros kilbasos, negu didelis gabalas šunio grūdo, — sako ponia Kumelienė.

Iš krautuvės grįždami, įlipome į busą, pastovėjome, o paskum pora juodukų išlipo.

— Sėskime, ponia, — sakau Kumelienei, rodydamas į juodukų paliktą vietą.

— Ar sytas ne šlapias? — apžiūrėdama klausia ji. — Žinai, gal išgėrę... Negalima visokiais pasitikėti.

Kai atsisėdome, ponia pareiškė:

— Sytas toks kietas, kad gali dantys iš kur nereikia išbyrėti, — ir šypsosi į mane žiūrėdama.

— Jei krajuj po ruskiu buvo negerai, tai kodėl neišėjot į streiką? — klausia. — Čia tokie vaikinai atvažiavę rodė mūves, kaip bolševikai žudė žmones, bet gal tai ir neteisybė. Žinai, nori išvilioti kvoterį, tai ir rodo visokių baisybių...

Bet už kelių savaičių pamačiau ponią Kumelienę jau kitokioje šviesoje. Gal pavasario įtakoj, ji buvo aiškiai atsivertusi.

Mūsų parapijoj vienos draugijos susirinkimas karštai svarstė pikniko, ruošiamo birželio 15 dieną, programą.

Buvo numatyta vyrų virvės traukimas, moterų kiaušinių nešimas, jaunimo bulvių rinkimas, vaikų maišuose lenktynės, baseball lošimas ir kitokių pamarginimų su gražiomis dovanomis už geriausiai pašoktą polką. Taip gi numatyta lietuviškų kilbasų su kopūstais ir įvairiausių gėrimų ištroškusiems. "Pavasario grožybė kvies visus išgėrusius pakvėpuoti grynu oru" — skelbė lapeliuose.

Aktyviausiai susirinkime reiškėsi moterys. Besvarstant, besiginčyjant, kiek vyrų pastatyti prie alaus pardavimo: keturis ar aštuonis, pamačiau ponią Kumelienę prašančią balso. Pirmininkas kaukštelėjo plaktuku į stalą, o Kumelienė pradėjo:

— Aš paduodu štai ką. Kada šimtai tūkstančių nekaltų lietuvių Siberijoj miršta badu, — mums nepritinka tą dieną, birželio 15-tą, ruošti piknikus, valgyti kilbasus ir kiaušinius nešioti. Paduodu, kad kitais metais rengti pikniką kitą dieną, o šitą dieną pašvęsti paminėjimui visų nukankintų ir dar kankinamų mūsų brolių ir seserų. Tą dieną geriau papasninkaukime, kilbasai nepabėgs. That's all!

Pirmininkas pažadėjo į šitą tikrai įdomų padavimą atsižvelgti kitais metais.

O aš lenkiu galvą prieš ponią Kumelienę.

V. Skinka

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Prakalba apie dvylika knygų

Nukilti Tėvynės Mylėtojų Draugijos seiman iš Los Angeles, Calif., į Baltimore, Md., bent man, šiuo metu trupučiuką per toli ir per brangu. O seime labai norėtųsi dalyvauti, ypač kai jo rengėjai vilkės tokį gražiai skambantį apsiaustą — Tėvynės mylėtojai...

Seimas, be abejo, nebus nei triukšmingas, nei gausingas. Į jį apsilankys daugiausia tie SLA seimo delegatai, kuriems perdaug nusibos posėdžiuose beklausyti tradicinio dešimties mylių ilgumo SLA sekretoriaus raporto apie Susivienijimo naudas ir stovį... Ta pačia proga Baltimorėje bus ir daugiau seimų. Su vyskupu Baranausku būtų galima net uždainuoti: — Seimai ant seimų, o ant tų seimų seimai ir maži seimeliai...

Jeigu Tėvynės mylėtojų seime galėčiau dalyvauti, tai, vadovaudamasis geru įpročiu, kad lietuviai mėgsta pakalbėti, norėčiau pasakyti prakalbą apie lietuviškas bibliotekas Amerikoje. Savaime suprantama, kad daugumai seimo dalyvių atrodyčiau gerokai juokingas, kaip bekalbąs apie okį dalyką, kuris ir garbės nedaug neša, ir pelno neduoda, ir kuriam "laiko nėra", ir iš viso, ką ten bibliotekos, turime namie visokių knygų užtenkamai, ne tik lietuviškų, bet ir angelskų...

O tačiau norėčiau pasakyti: — Šeimyninės lietuviškos bibliotekos — tai lietuvio sąmonės pasas. Jei tų knygų turinys yra perėjęs į savininko galvą, tai tos bibliotekos yra jo dvasios veidrodis. Lietuviai katalikai šiek tiek savo bibliotekų turi ir dabar laikas nuo laiko jas turi kuo papildyti. Geriausias šeimynines bibliotekas turi Amerikos lietuviškai kalbantieji komunistai. Jų Literatūros Draugija ir dabar dar leidžia periodiškai knygas, kurias prenumeratos keliu gauna Draugijos nariai. Knygos gerai parinktos bolševikui ir dabartinės Lietuvos okupacijos garbintojui išauklėti.

Bet tie lietuviai, kurie nėra sau užsirašę obalsio nei "Roma", nei "Maskva", o tik "Vilnius ir Lietuva", — tie lietuviai šiandien pamiršo senąsias knygas, nusenusias ir dulkių suėstas, o tremtinių naujosios ne visos pritaikytos reikiamam skoniui ir toli gražu ne visos tinkamos.

Ir tas lietuvis, kuris iš senovės tebesivadina save tautiečiu, bet savo proto ir širdies per dešimtmečius nebemaitino tuo, kas lietuviška, iš tikrųjų pasidarė tolimas ir svetimas savo ar savo tėvų Tėvynei, kurios mylėtoju jis save kartais dar laiko.

* *

Pasakęs tokią blogą prakalbą, jeigu iš salės nebūčiau išvytas, dar skubėčiau (juk "laiko nėra") pridėti konkretų pasiūlymą:

— Tėvynės mylėtojai! Tie, kuriems iš mūsų tas žodis nėra vien begėdiškas ir šventvagiškas papuošalas, atsiminkim, kad lietuvių tautą naujajam gyvenimui pažadino ir prikėlė Aušros, Varpo žurnalai, lietuvių poetų, rašytojų, mokslininkų knygos, žurnalistų straipsniai... Todėl tęskime tą darbą išeivijoje, idant čia lietuvis nepražūtų dvasiškai, idant jis būtų stiprus ir narsus kareivis už naują Lietuvos laisvės prikėlimą.

Viskas, ką čia užsimojote planuoti, yra labai gerai. Bet tai dūmai, lengvos miglos, kurios baigsis tik komisijų pirmininkų dar gražesniais raportais kokiuose nors vėlesniuose seimuose. Biaurus dalykas kalbėti ir nepadaryti, bet biauriausias dalykas kalbėti žinant, kad tai tik miglų pūtimas, nes nėra objektyvių salygų tam padaryti. Išleiskime per metus dvylika lietuviškų knygų ir apčiuopiamai paremkime jau einantį kultūros žurnalą NEMUNĄ, ir pirmai pradžiai mes atliksime stačiai milžinišką darbą. Jei tai pajėgsime padaryti, tai vėliau atsiras vilties ir vienam kitam platesniam žygiui įvykdyti.

Išplėskime TMD narių skaičių, kiekvienai knygai turėkime bent 500 pastovių garantuotų prenumeratorių, išplatinkime po visą pasaulį apie 2,000 kiekvienos knygos egzempliorių; NEMUNUI pasiekime bent 2,000 prenumeratorių, paremkime jo leidimą skelbimais ir aukomis, — ir per tuos ginklus mes tiesiausiai pasieksime lietuviškas širdis ir padarysime daug daugiau, negu garbingiausių planuotojų kolegijos, kilniausi popieriniai fondai, iškilmingiausi raportai, užkandžaujant dešras su kopūstais ir užsigardžiuojant "lietuvišku kugeliu"...

Šešios iš minimų knygų turėtų būti skiriamos grožinei lietuvių literatūrai: trejeta romanų ar apysakų, pora poezijos, bent vienas mūsų mėgėjų teatrams tinkamų dramos veikaliukų... Kitos šešios knygos turėtų būti skiriamos mokslinei lietuviškų reikalų populiarizacijai: lietuvių istorijai, kultūrai, mūsų visuomenės, politikos, teisės problemoms nagrinėti, tautos rezistencijai įprasminti. Dar ne viską suminėjau, bet pradžiai užtenka. Kokios didelės galimybės, kokie platūs uždaviniai ir koks galėtų prasidėti mūsų dvasinis ir organizacinis judrumas! Jeigu TMD Centro Komitetas ir Kultūrinė Kolegija turi suplanuoti, kaip tat reikia realiai ir skubiai įvykdyti, — atsiprašau, aš daugiau jų nedrįsiu įžeidinėti...

Jei pagaliau ir tas planas mūsų razumui ir kišenei dar atrodytų per didelis, tai neapgaudinėkim nei savęs, nei ypač lietuvių visuomenės. Tada kirskime jį per pusę: šešios knygos per metus ir tik šeši, kiek tirštesnio vandens pripilti NEUNO numeriai.

Jeigu pasirodys, kad ir tiek nebegalima įvykdyti, tai... atsiimu žodį ir tada siūlau visoms kolegijoms vykti į Rocky Mountains tolimesniems planavimams. Tai gana aukšti kalnai ir patogi dirva visokiems fakeriams.

Aš daugiau netikėsiu jokiems "plataus masto" planavimams ir nuolat kviesiu kiekvieną realų ir dorą lietuvį kultūrininką netikėti dūmų pūtikais, o žinoti, kad kultūrinės veiklos dirva Amerikos lietuviuose yra skandališkai liūdna...

Išvykdamas atostogų su šeima, pranešk DIRVAI savo adresą -- gausi laikraštį ir atostogaudamas.

MARGUTIS

Chicago 36, Ill.

6755 So. Western Ave.

Įsteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausiai iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

Kaina metams $2.00

Susipažinti siunčiamas dovanai.

DIENOS KLAUSIMAIS

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

LAUKIAM

VLIKO DELEGACIJA šiuo metu vieši Romoje, kur, manome, turės svarbių pasitarimų su Lietuvos Diplomatijos Šefu. Iš to pasimatymo **visi** laukiame konkrečių ir nedviprasmiškų vaisių: kad tuo pasimatymu būtų baigti neaiškumai ir varžybos dėl kompetencijų, prerogatyvų, prestižų ir "eventualių įtakų" vienos ar kitos grupės reikšmei ateityje.

Laukiame ryškiai vieningos politinės organizacinės viršūnės, kuri gerai ar blogai, tikslingai ar netikslingai, bet būtinai aiškiai ir nedviprasmiškai reikštų laisvame pasaulyje esančių Lietuvos piliečių balsą. Tada ir kitų kraštų piliečiais tapusiems lietuviams bus aiškiau, kur ir kaip padėti.

Ar Vlikas susilietų kuria nors forma į vieną organizmą su diplomatiniais atstovais, ar aiškiai pasidalintų funkcijomis ir nusistatytų, kas kuriuo reikalu turi paskutinį žodį — mums visiems kitiems tai nesvarbu. Svarbu tik tai, kad būtų žinoma, jog užteko mūsų vadovaujantiems asmenims sveiko proto ir geros valios, kad tą klausimą sutvarkytų.

* *

TUR BŪT, daugelį visuomenininkų šiomis dienomis pasiekė tūlas biuletenis, vardu ABN INFORMACIJOS. Kas tai yra ABN? Šitą klausimą minėtas biuletenis pats pirmoj vietoj iškelia ir į jį taip atsako: tai yra "Anti-Bolshewist-Nations", bolševikų pavergtų tautų sąjunga.

Anot biuletenio, į tą sąjungą įeina estai, lietuviai, latviai, gudai, ukrainiečiai, slovakai, vengrai, serbai, kroatai, albanai, bulgarai, rumunai, Dono kazokai, šiaurės kaukaziečiai, gruzinai, armėnai, totoriai, Turkestano, Azerbeidžiano, Uralo ir Sibiro tautos...

Čia pat paaiškinama, kad ši sąjunga esanti įkurta Ukrainoje 1943 metais ir kad joje nėra lenkų, kadangi lenkai, nors ir kovoja prieš bolševizmą, patys galvoja apie savo kaimynų apiplėšimą...

Reikia pastebėti, kad sąraše nematome ir čekų. Biuletenyje informuojama apie tūlą vokiečių priešbolševikinę organizaciją, nors sąjungoje vokiečių ir nėra. Reikia pastebėti, kad vokiečiai irgi neužmiršta savo apetitų į kaimynų žemes, neišskiriant ir Mažosios Lietuvos...

Kad žmonės organizuojasi kovai su pavergėjais — gerai. Bet kiek tokių organizacijų gali būti? Ar visos jos patikimos? Ar visos rimtais pamatais suorganizuotos ir ar turi bent kiek realų veikimo būdą bei priemones? Ar galima kiekvienam be atodairos į kiekvieną tokią prisistatančią organizaciją dėtis ir jos veikimą remti?

Neįtardami iš anksto ABN gerų norų (ypač ten bandančių dalyvauti lietuvių), turime pabrėžti, kad tokias "antibolševikines organizacijas" labai lengva ir patiems bolševikams sukurti, sutraukti į jas lengvatikius savo priešus, išleisti ir kokį nors antibolševikišką atsišaukimėlį (juk vienu daugiau ar mažiau — jiems tai nieko nereiškia!) ir paskui prie pirmos progos, panadojus, gal būt, surinktas lėšas jau saviems tikslams, sukompromituoti "sąjungininkus" taip, kad jie niekad nebegalėtų pasirodyti kovoj prieš bolševizmą.

Taip įkliūti gali geriausių norų žmonės. Tai yra didžiausias "savanoriško · partizaniško" veikimo būdo pavojus.

Kaip nuo to pavojaus apsisaugoti?

Mums atrodo, kad nėra tikslesnio būdo, kaip tik palaikymas drausmingo ryšio su viena, neabejotina vadovybe. Bet... Tam tikslui reikia, kad toji vadovybė būtų tikrai viena ir vieninga.

* *

Amerikos Lietuvių Taryba neseniai Valstybės Sekretoriui Achesonui įteiktame pareiškime tarp ko kita prašo ir jam pataria, kad Amerikos vyriausybė pabandytų užmegzti ryšius su pačia Lietuvos ir kitų pavergtų tautų rezistencija.

Gal ir bandys, o gal net ir bando arba net ir turi tokius ryšius — to jokia vyriausybė net ir savo piliečiams nepapasakos. Bet šalia tų ryšių, reikia gi ryšių ir su tų pavergtųjų tautų dalelėmis, esančiomis laisvajame pasaulyje ir galinčiomis laisvai savo tautų balsą perduoti.

Ir čia tuojau susiduriame su tuo pačiu reikalu: kad būtų vieninga ir aiški viršūnė, kompetentingai kalbanti, tarp savęs nesiginčijanti! Kad būtų su kuo aiškų ryšį palaikyti!

* *

Ilgai dar būtų galima skaičiuoti priežastis, dėl ko reikia, būtinai reikia, kad laisvoj pasaulio pusėj atsidūrusi tautos dalis turėtų vieningą ir neginčijamą viršūnę. Nesvarbu, ar jos šiandien galia bus didelė ar maža, nesvarbu, ar ji bus panaši į kokią nors valdžią ar tik į mažos draugijos valdybą. Svarbu, kad ji būtų viena ir vieninga. Laukiame tokių žinių iš Romos...

KRISLAS AKYJE

Komunistai turi dūmų nebijančias akis. Nors jau mato, kad pagaliau visam pasauliui paaiškėjo jo karo metu išplėtotos propagandos melai, jie juos kartoja akis išpūtę, visai nesivaržydami, kad melo galų jau jokiu būdu negalima paslėpti.

Bet vienas dalykas yra toks, dėl kurio jie susiraukę prisimerkia ir tyli, lyg to nematytų.

Tai prieš bolševizmą balsą keliantieji Hitlerio kankiniai. Šiaip jau kiekvieną jie be jokio svyravimo apšaukia fašistu, hitlerininku, kiekvieną "įvelka" į vokišką uniformą ir padaro "esesininku", "Normandijos fronte kovojusiu prieš amerikiečius" arba "žudžiusiu tarybinius piliečius"... Jų liežuviai nesivaržo kiekvieno dabar iš Europos atvykusio lietuvio rankas paskelbti kruvinomis.

Niekas nebekreipia rimto dėmesio į tuos iu pliauškalus. Tik idomu pastebėti, kad tais atveiais, kai susiduria su asmenimis, kankintais naciu koncentracijos stovyklose ir stovėiusiais ant hitlerininu krematoriumu slenksčiu — tada jie tyli, tada jie tu žmonių "nemato" ir tada jie "negirdi", ką tie sako... Tie žmonės yra krislas, nesmagus net ir taip begėdiškoms akims.

Žemiau dedamas atsišaukimas tų, kuriems net ir bolševikberniai nedrįsta pasakyti, kad jie hitlerininkai. Jų žodziui atsikirsti jie nemoka ir nedrįsta. Todėl kartoja nesmagiai mirkčiodami, kad, girdi, Lietuvoje dabar džiaugsmo šventė, kada Lietuva džiaugiasi, tai jūs ašaras liejat!

Taip, Lietuvoj džiaugiasi plėšikai ir keletas išdavikų. Jie dar švenčia, nors ir drebėdami širdies gilumoje dėl to, kuo ta šventė pagaliau jiems pasibaigs.

Ir jūs, "progresyvūs" pataikūnai, pasidžiaukite dar kartą tuo plėšikų bei išdavikų džiaugsmu: nepavydim jums to džiaugsmo! Juk jūs patys žinote, kad parsidavėliai didžiūnų skraudikų tarnai - pataikūnai žmonių labiau yra paniekinti, negu tie patys didžiūnai.

Jūs, kurie tik liežuviu kovojote prieš Hitlerį ir drauge jį gynėte, kai jūsų ponai buvo su juo susidėję — jūs ką gi galite daugiau pasakyti prieš tuos, kurie **tikrai** kovojo ir dėl tos kovos kentėjo? Jūs, žinoma, tylėsit apie juos, jūs negirdėsit ir vėl užsuksit seną gramofoną, paslapčia trindami savo parauduias akis nuo krislo, kurio niekad negalėsit iškraošlyti nei iš savo akių nei iš sąžinės, nors ir kažin kaip ji būtu užslopinta.

Lieuvos Antinacinės Rezistencijos Buv. Politinių Kalinių

ŽODIS LIETUVIAMS

Prieš 5 metus, kartu su Vokietijos kapituliacija, atsivėrė baisiųjų naciškų kalėjimų ir kacetų vartai, ir mes, jau kaip laisvi žmonės, juos peržengėme pilni džiaugsmo ir vilčių. 29,500 lietuvių, kalintų nacių kalėjimuose ir kacetuose, atstovauja ne mažiau kaip 300,000 tautiečių, kurie aktyviai buvo įsijungę į antinacinės rezistencijos eiles. Per 6,000 geriausių mūsų tautos vaikų, sudėję gyvybes už Lietuvos laisvę kovoje su ruduoju okupantu, dūmais išrūko pro krematoriumo kaminus. Ir mes, kurie irgi buvome paskirti mirčiai, kaip gyvieji liudininkai išėjome į laisvę, liudyti apie krematoriumus, dujų kameras, kartuves, "mirties slėnius" ir įvairias kitas fizinio bei moralinio kankinimo priemones, kurias naudojo naciai žmogui sunaikinti.

Nepraėjo nė pora mėnesių, kai Vokietiją apleido visi buvę mūsų kančių draugai prancūzai, belgai, olandai, norvegai, danai, italai ir kiti. Lyg gervių pulkai per Lietuvos padanges, jie skubėjo į gimtuosius namus, kur laukė jų tėvynės, šeimos, artimieji.

Mums, lietuviams, ir mūsų draugams iš Rytų Europos tos džiaugsmo dienos buvo trumpos. Į tėvynę grįžti negalėjome, nes ją vėl buvo pavergęs dar didesnis, negu naciai, žmogaus ir tautų laisvės priešas — kruvinasis Maskvos bolševizmas.

Mes jau vienerius metus buvome išgyvenę bolševikų okupaciją Lietuvoje, daugelis iš mūsų pačių ir tūkstančiai mūsų brolių buvo kankinti NKVD rūsiuose, bolševikiniuose kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose. Mes negrįžome, nes šalia išgyventų kančių nacių kalėjimuose ir kacetuose, mūsų akyse dar tebebuvo gyvi Pravieniškių, Rainių miškelio, Panevėžio, Kauno, Vilniaus ir kitų Lietuvos vietų bolševikinių žudynių vaizdai. Mes, kartu su visa lietuvių tauta, esame liudininkai didžiojo lietuvių tautos skausmo, kai 1940 m. birželio 14 - 17 dienomis 40,000 lietuvių Stalino gaujos išplėšė iš gimtosios žemės.

Prisimindami 5 metų sukaktį nuo naciškos Vokietijos kapituliacijos ir mūsų išlaisvinimo, mes reiškiame džiaugsmą, kad rudoji barbarija yra sunaikinta. Tačiau 9 metų sukaktis nuo liūdnųjų birželio 14 - 17 dienų primena mums, kad raudonasis Minotauras, pasislėpęs Kremliaus labirintuose, tebežudo mūsų ir daugelį kitų tautų.

Ta proga mes kreipiamės į viso pasaulio lietuvius, prisimenant mūsų tautos nelaimę ir bolševikinę grėsmę laisvam pasauliui, sukaupti visas moralines ir medžiagines jėgas, Lietuvos išlaisvinimui ir bolševizmo sunaikinimui pagreitinti.

Mes specialiai kreipiamės į Amerikos lietuvius, seniau įsikūrusius, naujai atvykusius ir čia gimusius: SUINTENSYVINTI LAISVĖS KOVĄ. Kada mūsų sesės ir broliai partizanai Lietuvos miškų glūdumoje ginklu kaunasi prieš "birželio 14" smurtą, mes neturime teisės sudėti rankas. Nepagailėkime nei darbo nei pinigo. Laisvės kovoje įprasminkime savo žmogiškąją egzistenciją.

Mes kreipiamės į lietuviškuosius komunistus, susispietusius apie "Vilnį", "Laisvę" ir besislapstančius po "antifašistų", "literatūrininkų", "progresistų" ar kt. vardais. Jūs esate savo gimtosios žemės, artimųjų giminių, brolių lietuvių ir kiekvieno laisvojo žmogaus išdavikai. Mes, buvę nacių aukos, jums tai sakome. Daugelis Amerikos ir kitų šalių komunistų atsisakė tarnauti Maskvai ir įsijungė į garbingų savo krašto piliečių eiles. Pasekite jų pavyzdžiu. Šios liūdnos sukaktuvės tegu būna jūsų radikalaus pasikeitimo akstinu. Įsijungę į laisvės kovą, jūs nuplausite gėdą, kurią užtraukėte ant savo tautos ir savęs. Nelaukite, kad laiko įvykiai ir artima istorija ją jums nuplautų.

Mūsų brolių pralietas kraujas nuo pirmųjų laisvės kovų iki šios dienos šaukia mus į darbą. Pavergta Tėvynė laukia mūsų pagalbos. Tad visi, kaip vienas už Lietuvos laisvę!

Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Centro Valdyba:

Vaclovas Alksninis
Jurgis Paranceviičius
Vytautas Pikturna
Jonas Rimašauskas
Juozas Viekšnelis
Povilas Žičkus

Šunys

JURGIS SAVICKIS

Italas gyveno aukštai kalnelyje. Iš dalies tai buvo jam kaip ir paranku, žmonės mažiau jį prilankydavo. Visi "lanką" žmonės atrodė jam parazitai. Nors jis pats mėgdavo griebtelti stiklelį ir gana dažnai nusileisti mestelin. Apačion. Bet šiaip buvo gana nepatogumų su ta namo iškilima. Reikėjo jam, bet ne kam kitam, vilkti sunkiai vaisių ir daržovių kašes viršun ir apačion. To nei žmona, nei duktė paprastai nedarydavo. Žmona, ir ypač duktė, tebuvo geros tik daržoves parduoti mieste. Jodvi visuomet grįždavo tuščiomis. Nuvargusios, suplukusios ir — alkanos. Ir laukdavo, kol vyras nusileis basinačia sutikti jas apačioj. Kelti į viršų visuomet buvo daug ko. Tiek pirkiniai namui iš miesto, tiek, deja, likę neparduoti daržo produktai. Vyras, kaip laikrodis, žinodavo, kad moterys jau čia.

Vyras savo ūkelyje turėjo penketą šunų: keturi juodi, kaip ir veisliniai, ir vienas pilkas visai jau neveislinis. Veikiau panašus į gatvės šunį. Bet visi šunys sugyveno gerai. Visi šunys, pamatę, kaip kulipkos pasileisdavo ristis nuo kalnelio apačion. Kokio jomarko ir garso sukeldavo jie visi, besutikdami savo šeimininkus! Kuris nusirisdavo pirmas, buvo toks laimingas! Ir šaukdavo užvis garsiau.

Šunys žinodavo visus šeimininkų įpročius, užuogaidas, net — mintis. Užtekdavo žvilgterėti ir uostelėti rūbus, šunys tuojau suvokdavo, kas dedasi šeimininkų viduje ir iš viso, kaip jiems sekasi. Niekas jų, šunų, nemušdavo. Žinoma, kartais, veikiau dėl mados, šuktelėdavo. Šie šunys buvo nepakeičiami draugai.

Šiandie duktė paglamonėjo juodukus ir kalbėjo kažką su jais. Bet kalbėjo taip tyliai, nepaprastai.

Šuva tuoj sumojo ir klausė:

— Taip? Nejaugi taip! Tai - liūdna...

— La-a-bai!

— Bet tai praeis.

Dukrelė iš tiesų šiandie buvo išsinervinusi. Mugėje ji visai be reikalo užsipuolė ir apkoliojo net savo mamą, ūkininkę. Viskas jai šiandie nesisekė, net su žmonėmis mugėje buvo šiurkšti. O tas jau, kaip žinoma, negalima. O pati vis kartojo, ir ją šiandie kankino toji pati, įkyri mintis: kas bus su manim po keletos savaičių?

Ji buvo italė ir gyveno Pietų Prancūzijoj, bet dabar jų kaimelį bus okupavę italai. Ne tiek to karo, bet italų kareiviai, kur buvę kur nebuvę, vis pas juos. Senu ūkininkų įpročiu atsinešdavo mamunėlei kelias fiasco vyno. Kalbėdavo gražiai. Išgerdavo žmonės. Sukirsdavo kortomis su šeimininku.

Ir maisto, maisto, — tojo išganingojo maisto, — atsinešdavo irgi. Visus kviesdavo ragauti, dukrelės neišskiriant. Suliesėjimas jai buvo ne prie linijų, iš prigimties ji buvo labai apvalainios notūros. Visi ūkininkai buvo išbadėję, o ypač nepratusi nedavalgyti dukrelė. Bet užvis buvo gerai, kad tai būta dainininkų, tųjų svečių kareivių. Užvalgius gerai galima buvo ir sudainuoti. Visi dainuodavo. Dukrelės neišskiriant. Visi traukė savo skaidrias gaidas, iki pačių išaušrių. Kas ką mokėdamas, bet visi mokėjo gerai. Tos sutartinės italams sekdavos labai gerai. Visiems širdyje pasidarydavo lengviau. Žinai, ir dukrelė dainuodavo su kareiviais. Tik šio dainavimo pasekmes ji staigiai šiandie buvo pajutusi. Nors ji dar pati nebuvo tikra, ar ji iš tikrųjų taip buvo pajutusi, kaip manė.

Žinoma, ji matė aplinkui, kad visos ponios siuto su italais dabitomis ir mergelių ne viena bus susilaukusi liūdnų padarinių ir padauginusios Italijos kareivių kiekį.

— Bet kas j a i iš to, dėl tų visų ponių. Visos kitos tesižino, kaip jos pačios nori, taip save tesigano. Bet ji dora ūkininkaitė. Dora ta prasme, kad nori kasdien važiuoti į mugę, į miestą, drauge su tėvais uždirbti. Nereikia jai ligoninių ir paikių šundaktarių.

— Tegu karas, bet!

— Tai prisiviriau košės!

Dabar jos glostomas šuo, mastagos mas savo kudlomis, jai tvirtino:

— Praeis!

— Kad tu manęs nesupranti, šuniu damas, kaip tokie dalykai gali "praei Vieną kartą "užsikrėtusi" tokia liga — m gužėlei galas. Reikės kalbėti su tėte - rė niu (iš pradžių jis nuduosiąs, ją "užn šiąs"), kalbėtis su kiek rezoningesne mo še, jos ilgų, į visas muges kelionių drau Gal kalbėtis — su advokatu. Šio pastar ji ypač nenorėjo.

Ne! Kaip viskas tai šlikštu, kliudo ir svetima.

Šuo neatstojo, kiti podraug nežino kaip žaidę su ja ir ją užėmę. Lyg ty visi šuniokai šiandie sukinėjosi apie Jai valandėlę, bet tik labai mažą valan lę, pasidarė kaip ir lengviau.

Namie ji kažkokiu vėsulu ištrūko kambario, pirmą kartą gal savo gyveni trenkusi durimis. Tėvai pasiliko sėdėję šakutėmis burnose.

— Maisto jai trūksta. Žinai, badas darbas sunkus.

— Rykštės jaunuomenei, — kalba vas, iš to "bado" ilgiau pasėdėjęs prie s lo. Jis nuolat tikėjosi, naujų produktų reivėliai vėliau jam atnešią šiandie. O ateis vakaras, jie sudainuosią. Gyvenim ne toks jau sunkus.

Tačiau dukrelė nėjo nei pas advoka neužsuko nė į bažnyčią, šis momentas rodė jai senstelėjęs, vartotinas tik filn se. Ji gyveno didmiesčių kryžkelyje. Vi neskubėdama ir savo šunų neatsigindan ji nuėjo tiesutėliai pas vietos daktarą. vo tiek pilna žmonių laukiamajame, neži rint, kad aplinkui karas. Net buvo kok Vienam staigiai susopo akys, nuo badm riavimo. Ar neliks tik aklas, ar nereikės akį išimti. Kitam vėl kažkokie staigūs pr puoliai.

— Kad ir jai taip... Čia buvo, čia ra? — Meditavo pati.

Iš tikrųjų taip ir įvyko.

Daktaras įpratęs buvo vozotis su sav karo paveiktais, ligonimis. Pavyzdžiui, n čiai, užuot jo rašomų "sustiprinančių" vai tų, reikėtų jai kibiras pieno! Bet pieno buvo. Jis žinojo, kad jo vaistai — nieka verti. Bet jis rašė ilgus receptus.

Visai nenustebęs, ką mergina sak ir nė kiek nediskutavęs su ja dėl jos ab jonės, daktaras tik ilgai žiūrėjo jai į ak — Taip ir taip, ir taip — aiškinos ji, ka išpažintį eidama.

— Tamsta? — visai sumišusi ji klaus

— Tamsta tiek pat sveika, kokią Tam tos motutė bus Tamstą sukūrusi.

— Neneščia? Sveika!

— Nors vis dėlto patarčiau mažia duetu dainuoti su kareiviais. Kitą kart g li būti blogiau. Bet — ne dabar!

— Sekantis! — Jis sušuko į minią la kiančiųjų, dažniausiai — pabadėjusių. K ras teikė daug darbo daktarams.

Mergina grįžo linksma. Tokios pe los, kaip šunys šiandie padarė, šokinėdam nuo skraistų, ar net po 3 - 4 metrus, d niekas nebuvo matęs. Nes šunys pažis žmogų.

Ji valgė, gėrė. Visam pasauliui sak labas. Ir net dainavo su kareiviais. B pačios aukštosios gaidos su kareiviais pr vengdama imti.

Ji buvo linksma ir vėl žiūrėjo į pasau lį patenkinta.

RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ

52 autentiškos fotografijos — bolševik darbų Lietuvoje 1941 birželio mėnesį liu dininkės. Trumpi ir tikslūs paaiškinim lietuvių ir anglų kalbomis.

Patyrimas rodo, kad nelietuviai ameri kiečiai labai domisi šia knygele. Dirbtuvė se, susirinkimuose ji eina iš rankų į ran kas. Įsigykite ją ir duokite paskaityti tiems kurie dar nežino, ką bolševikai Lietuvo je padarė.

Gaunama DIRVOJE. **Kaina 75 c**

JAUNOJI KARTA

No. 6:

DIRVOS skyrius jaunimui

Leidžiama kiekvieno mėnesio trečią savaitę. * Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVIČIENĖ * 4579 West 157th Street, Cleveland 11, Ohio. Tel.: CL. 0531.

AR NEPRARASIM SAVO JAUNIMO?

Neperseniai vienas amerikiečių žurnalas įsidėjo straipsnį čia mūsų duota antrašte. Straipsnis įrodinėja, kad amerikiečių jaunimui perdaug yra kalbama apie Amerikos praeitį ir dabartį, o per maža — apie Amerikos ateitį, gi jaunimas esąs skirtas ateities gyvenimui.

Lygiai ir mums čia peršasi panašios mintys, tiktai tas klausimas mums yra nepalyginamai platesnis, vispusiškesnis ir opesnis, negu dabartiniame amerikiečių gyvenime.

Savo jaunimą mes bijome prarasti ne vien dėl to, kad Lietuvos ateities gyvenimas mums nėra aiškus ir kad į jį mes tegalime tvirtai tikėti ir jam dirbti; ne vien dėl to, kad ir jaunimui daugiausia kalbame apie Lietuvos praeitį ir tragišką jos dabartį. Taip gi ne vien dėl to, kad ir paties jaunimo ateities kelias pasidarė neaiškus ir miglotas.

Savo jaunimą prarasti mes galime dėl to, kad radikaliai pakitus mūsų gyvenimui, radikaliai pakito ir mūsų jaunimas. O vyresnioji karta dažnai yra linkusi į jį žiūrėti tik pro savo jaunystės akinius.

Dabarties išeivijos gyvenime bei jaunosios ir vyresniosios santykiavime glūdi ne vien įprastinė, bet ir ypatingoji skirtybė. Dabartinė karta augo ir brendo tremtyje, anoji karta brendo laisvoje Lietuvoje. Toji skirtybė yra įbrėžusi neišdildomų bruožų. Dėl jų mes abejojame, ar mokėsime prie savo jaunimo prieiti ir ar būsime jiems moralinė atrama, kaip kad dera vyresniajai kartai.

Nūnai lietuviškasis jaunimas išeivijoje yra nepalyginamai greičiau ir staigiau subrendęs, negu anos kartos jaunimas. Šitai yra padaręs antrasis pasaulinis karas, ir jo įtaka yra žymi visų kraštų jaunimui. Lietuviško jaunimo romantinį idealizmą ir vadinamą naivų sentimentalizmą (bent paviršutiniškai) yra sugriovęs nuo pat išbėgimo iš Lietuvos netikras ir nuolatinių pavojų pilnas gyvenimas. Per greit jis yra pastebėjęs, sakytume, išvirkščiąją gyvenimo pusę ir niekas jo nesaugojo, kaip tai įprasta daryti, nuo per ankstyvo gyvenimo nusivylimo, nuo per staigaus susidūrimo svajonių su tikrove.

Dėl to išeivijos jaunimas kitoks, nei ano meto ir įprasto gyvenimo jaunimas. Gal jis per greit subrendęs, bet gal dėl to vertingesnis. Gal būt jame nemaža kartumo, bet užtat mažiau gyvenimo naivumo. Tąja prasme dabarties jaunimas yra kritiškesnis, jis yra abuojau nusiteikęs jam peršamų idėjų atžvilgiu, abuojau klauso jam sakomų moralų ir yra sunkiau tepriviliojamas. Tačiau jis nepalyginamai realesnis ir konkretesnis ir daug anksčiau pradėjęs gyvenimo mokykloje mokytis.

Ir Lietuvos ateities gyvenimą mūsų jaunimas realiau norėtų pajusti. Dėl to jam neužtenka tik graudžių ir entuziastingų kalbų apie būsimą Lietuvos nepriklausomybę. Jei ateitis absoliutiniu mastu niekam nėra aiški, tai ji turėtų būti aiški tiek, kiek ji nuo mūsų pačių priklauso ir kiek mes patys ją pajėgtume susikurti.

Šitai mes norėtume pabrėžti ir savo jaunimui, kad jiems, ateities žmonėms, jau net dabar galima daug realaus darbo įdėti ne vien svajojant ir kalbant, bet dabar kuriant Lietuvos nepriklausomybę (atseit, ir paties jaunimo ateitį).

O iš viso, mūsų manymu, dabarties jaunimas turi organizuotis, burtis ir veikti daugiau pats. Jie patys turėtų stengtis geriau save pažinti ir atrasti tas formas bei kelius prie dabartinio jaunimo prieiti. Tegu iš jų tarpo atsiranda jaunimo vadai, kurie duotų daugiau ugnies mūsų išeivijos jaunimui ir sukurtų didesnį jaunimo judėjimą. Mes pasigendame platesnių jaunimo pasisakymų apie save patį, jį liečiančių problemų sprendimo. Dėl to mums atrodo kartais jaunimas perdaug užsidaręs, nebežinodami, ką jis galvoja, mes išsigąstame galį jo netekti.

Šalia jaunimo judėjimo, vyresnioji lietuvių karta liks visada jų tie patys patarėjai, mokytojai ir jų moralinė atrama. Jie stengsis įvertinti naujas gyvenimo sąlygas ir stebės pro naują jų gyvenimo prizmę. Tuo būdu vyks natūralus dviejų kartų bendradarbiavimas ir nebus pavojaus savo jaunimą prarasti.

A. Augustinavičienė

STUDIJAVIMO GALIMUMAI

Pirmame pranešime bendrais bruožais pasistengėme supažindinti su mokyklų santvarka J. A. Valstybėse. Šio pranešimo tikslas duoti supratimą apie materiales lengvatas siekiant mokslo.

Lėšų šaltinius galima taip sugrupuoti: Pirmiausia tie, kurių tėvai ar globėjai gali ketveris - penkeris metus parūpinti bent po pusantro tūkstančio dolerių kasmet. Antroje vietoje eina tie, kurie gauna pilną ar dalinę stipendiją, ir trečioje vietoje tie, kurie užsidirba patys mokslapinigiams ir pragyvenimui. Pirmai grupei priklausantys studentai materialiniu atžvilgiu problemos nesudaro. Didesnio nagrinėjimo reikalauja antrai ir trečiai grupei priklausantieji, būtent, stipendininkai ir uždarbiaujantys studentai.

Stipendijos

Amerikinėse kolegijose bei universitetuose studentai neretai juokauja, kad stipendijos (scholarships) auga ant medžių, tik tereikia atitinkamą medį susirasti ir pageidaujamą stipendiją nusiraškyti. Nepasiturintiems tenka susirasti tą medį, ant kurio stipendijos suga, kas nėra lengva, bet įmanoma tvirtai mokslo siekti nusistačiusiam jaunuoliui ar jaunuolei. Neimant dėmesin veteranų, apytikriai 80,000 kolegijų studentų JAV gauna stipendijas, kurių dydis įvairus, pradedant vienu kitu šimtu dolerių ir baigiant pora tūkstančių metams.

Įdomu, kad amerikinių stipendijų davimas nebazuojamas ant pažangumo moksle, o priklauso nuo įvairių kitokių aplinkybių, todėl stipendijos siekėjas nebūtinai turi būti gimnaziją baigęs penkiukėmis, amerikietiškai tariant, "A" laipsniais. Pavyzdžiui, Anderson, Borden, Bright, Downer, Haven ir Murphy pavardes nešiojančius studentus laukia riebokos stipendijos pačiam garsiausiam Amerikos universitete — Harwarde. Deja, lietuvių vargiai pasitaikys, kurie galėtų į jas pretenduoti. Na, bet užtat gali pasitaikyti lietuvis jaunuolis, kuris vaiku būdamas Bostono gatvėse laikraščius pardavinėjo. Toks be rezervų gali kandidatuoti į "Newsboy Scholarship" Harwardo universitete. Arba štai, jei Jūsų tėvas dirbo prie Pennsylvania geležinkelio, tai Jūs galite tikėtis gauti vieną iš kelių stipendijų Princeton ir Pensylvania universitetuose. Jeigu nevartojate svaiginamųjų gėralų, galite kandidatuoti atitinkamai stipendijai Dartmouth College, New Hempshire valstybėje; jeigu esate profesoriaus duktė, galite kandidatuoti stipendijai garsiojoj mergaičių Vassar College.

Toliau įvairios religinės sektos, organizacijos bei klubai turi sudarę įvairiausius fondus stipendijoms, kaip, pavyzdžiui, Elks National Foundation ir kitos.

Didžiosios bendrovės, kaip General Motors, The Benrus Watch Company, The Josten Company, Grumman Aircraft Engineering Co., Pepsi Cola, Westinghouse, ir visa eilė kitų bendrovių turi vienokius ar kitokius stipendijų fondus. Pavyzdžiui, General Motors Fisher Body Division duoda aštuonias gana riebias stipendijas laimėjusiems automobilių modeliavimo konkurse. Visas sąlygas ir būdus tų stipendijų teikimo būtų sunku surašyti, bet jomis besidomaująs visuomet suras per savo mokyklą ar per kolegiją, kurioje mano studijuoti.

Visa eilė organizacijų, be kita ko, turi dar ir specialius skyrius tremtiniams studentams pagelbėti, iš kurių paminėtina **The National Students' Coordinating Council, 20 West 40 Street, New York, N..Y,** kuri pagelbsti sudaryti galimumus baigti studijas tokiems tremtiniam studentams, kuriems iki studijų galo liko nedaugiau kaip dveji metai. Su aukščiau minėta organizacija kooperuoja The National Students' Association, The Hillel Foundation, The National Federation of Catholic Students, World's Students Christian Federation, The United Students Christian Council, į kurią įeina YMCA ir YWCA bei The Committee on Friendly Relations Among Foreign Students. Siekiąs pagalbos mokslui, nepadarys klaidos, kreipdamasis į vieną ar į kelias tų organizacijų. Tos organizacijos, jei ne kuo kitu, tai gali pagelbėti surasti tą mišką, kur medžiai su stipendijomis auga...

Šiaip žinios apie stipendijas gaunamos iš tų kolegijų ar universitetų, į kurias besiinteresuojąs studentas - kandidatas kreipsis. Normaliai universitetai ir kolegijos kasmet išleidžia atitinkamas brošiūrėles, kuriose suteikiamos visos žinios apie toje institucijoje teikiamas stipendijas bei sąlygas joms gauti.

Pirmamečiams gauti stipendiją būna sunkiausia. Todėl yra daug lengviau, jei norįs stipendiją gauti turi pakankamai lėšų bent pirmajam metui kolegijoje. Daugelis kolegijų bei universitetų pageidauja turėti vieną kitą studentą iš užsienių su tuo išskaičiavimu, kad tas auklėjančiai veikia kitus studentus. Patys universitetai taipgi nesitenkina artimiausios apylinkės studentais, o vilioja juos iš visų 48 valstybių ir Alaskos. Todėl Columbijos universitete New Yorke sutiksite daug studentų iš Kalifornijos, o Kalifornijos universitetuose — iš New Yorko. Nuo didžiųjų centrų tolimesniuose universitetuose bei kolegijose tremtiniui studentui rodoma daug palankumo stipendijų ir kitokių privilegijų atžvilgių, todėl stipendijos ieškančiam tremtiniui patartina paieškoti progų toliau nuo New Yorko, Chicagos ir panašių didžiųjų centrų.

Lietuvos Gen. Konsulatas

BIMAALĖS PASAKOJIMAS

RABINDRANATH TAGORE

Mama, šiandien aš nuolat miniu skaisčiai raudoną žymelę (ištekėjusios indės ištikimybės simbolis) tavo kaktoje, ties pačiu sklastymu, sari, kurį tu paprastai vilkėdavai, su plačiu raudonu apvadu ir nuostabias tavo akis, tokias gilias ir aiškias. Pačioje mano gyvenimo kelio pradžioje jos spindėjo, kaip pirmas aušros spindulys, teikdamas man aukso šviesos visai kelionei.

Dangus, kurs teikia šviesą, yra žydras, o mano motinos veidas buvo tamsus, bet jis švytėjo šventumu, ir jos gražna būtų galėjusi sugėdyti pašauktųjų gražuolių puikybę.

Visi sako, kad aš panaši į savo motiną. Būdama dar maža, aš pykdavau dėl to. Ir širsdavau ant savo veidrodžio. Aš manydavau, kad Dievas neteisingai bus padaręs su manimi, įsiausdamas mano kūną į tą apvalkalą, — kad tas tamsus gymis ne man buvo skirtas ir teko man per nesusipratimą. Man liko tik melsti Dievą, atlyginimu už tokią neteisybę, leisti man užaugti tokiai, kokia privalo būti moteris, kaip sako viena epinė poema.

Kai mano vyras man pasipiršo, astrologas, atvykęs pažiūrėti mano delną, tarė:

— Tos mergaitės geri yra ženklai, ji bus pavyzdinga žmona.

Ir visos moteriškės, kurios jį girdėjo, sakė:

— Visai nenuostabu, juk ji panaši į savo motiną!

Aš ištekėjau į Radžų šeimą. Būdama maža, aš puikiai žinojau, kaip atrodo princas. Bet mano vyro veidas nebuvo toks, kad galėtum įsivaizduoti, jog jis yra pasakų šalies princas. Jis buvo toks jau tamsus, kaip mano. Nesmagumo jausmas, kuris buvo manyje kilęs dėl to, kad aš fiziškai nebuvau graži, iš dalies išnyko, bet dalis gailesio dar ilgai delsė mano širdyje.

Bet kai fizinis pavidalas išvengia kūno jausmų tyrinėjimo įžengdamas į mūsų širdžių šventovę, jis pats save pamiršta. Pati žinau, iš savo vaikystės dienų patyrimo, jog begalinė meilė yra gražna pati savaime, matoma jos vidaus aspekte. Kad mano motina, pridėjusi ant molinės lėkštės įvairių vaisių, rūpestingiau nuvalytų jos mylinčia ranka, švelniai vėsindavo vėduokle mano tėvą, gindama jį nuo musių, kol jis valgė, jos patarnavimas virsdavo gražna, kuri išeidavo už ribų bet kokių išorinių formų. Net būdama kūdikiu jausdavau tą galią. Ji stovėjo aukščiau už bet kokius ginčus, abejojimus ar išskaitymus: tat buvo tyroji muzika.

Iš veikalo

NAMAI IR SAULIS

Didžiųjų rašytojų mintys

Jei atsiras kentėjimo draugų,
Daug sielvarto gali pakelti.

Šekspyras

•

Naikinkime puikybę, žudydami milžinus, pavydą — gera širdimi ir dosnumu, pyktį — ramumu ir susivaldymu, smaguriavimą ir miego meilę — blaivumu ir ilgais budėjimais, gašlumą ir nepadorumą — ištikimybe toms, kurias pasirinkome savo minčių valdovėmis, tinginiavimą naikinkime, keliaudami per pasaulį ir ieškodami progų, kurios mums leistų pasidaryti ne tiktai krikščionimiš, bet ir gero vardo riteriais.

Servantes

•

Kas moka verstis vis mažu, nebijo tas nei jūrų ūžiančių, putojančių vilnių... Horacijus

•

Tas tikrai gražus, kurio siela kaisti.

Sapho

Praeities valandėlė

MARIJA PEČKAUSKAITĖ

Kaip miela visa, kas praėjo! Ir nuostabaus padaro esama žmogaus. Vis gailis to, kas buvo, vis laukia to, kas bus. Praeitis ir ateitis, o dabarties tartum nėra. Ir iš tikro beveik nėra. Dabartis tai toks trumpas momentas, kad beveik nenujaučiamas.

Kokia yra mano dabartis? Sėdžiu sodne tarp dviejų obelių. Prieš mane margų aguonų miškas. Zyzia bitės, klevų lapai ošia, kvepia liepų žiedai. Taip gražu, taip gera, taip miela. Viršum aguonų girios plaukia keistas debesys — lyg milžiniškas kalnas snieguota viršūne. Ir štai mintys lekia į snieguotus kalnus, atmintyje pabunda ta gyvenimo dalis, kurią praleidau tų kalnų prieglobstyje. Ir ima noras pašnekėti apie tuos laikus ir, kažin kodėl, apie universitetą.

Esant man Zueriche, tenykštis universitetas neturėjo savo rūmų ir viešėjo politechnikoje, naudodamasis jos erdviomis salėmis. Savo nuosavybės teturėjo didelį namą per kelis šimtus žingsnių nuo politechnikos į pakalnę, kur buvo raštinė ir keletas auditorijų, nedidesnių už vidutines klases. Paskaitas jame skaitė daugiausia teologijos profesoriai, nes neturėdami perdaug klausytojų, sutilpdavo ir ten.

Sužinojus, kad vienas teologijos fakulteto profesorius skaitys "Grosse Denker des Christentums" ir kad į tas paskaitas gali eiti, kas nori, nutariau eiti jų pasiklausyti.

Ir nepasigailėjau: profesorius skaitė taip gražiai, įdomiai, su tokia meile ir pagarba piešė šv. Augustiną, Origeną ir kitus nemirius dvasios galiūnus. Bet kamgi iš plačiosios publikos berūpėjo tuomet tie "persenę" galvotojai? Tad klausytojų buvo nedaug: mudvi su drauge ir keliolika teologų. Auditorijos mažos, baisiai prikurentos, šilta, kaip pirtyje, o paskaitos būdavo vakare, tai gal ir nenuostabu, kad teologų "stropi dvasia" nebesuvaldydavo "silpno kūno" ir jie sau nekalčiausiai snausdavo. Žinoma, ne visi. Ypač pasižymėdavo vienas, gražus juodplaukis vaikinas. Tasai atėjęs, kaip atsisėsdavo kampe, tai atsirėmęs į sieną, tuojau paskęsdavo nirvanoje ir tokioje padėtyje išbūdavo punktualiai 45 minutes, kol suskambėdavo varpelis. Tada pasipurtęs ir akis pratrynęs, išeidavo su kitais, vadinas po paskaitos.

Žiūrėdama į jį, dažnai klausdavau savęs, ko jis, tikrai sakant, ateina į tas paskaitas. Juk šimtą kartų geriau jam būtų buvus per tą valandą pamiegoti minkštoje šveicarų lovoje, negu čia ant kieto suolo tokioje nepatogioje pozicijoje. Ir pats nesikankintų ir kitų nejuokintų, kur nereikia. Kad tai būtų buvę retkarčiais, tai būtum galėjęs žiūrėti, kaip į nelaimingą atsitikimą, kurio daugiau nebus. Bet juk tai buvo visados, kiekvieną paskaitą, be išimties. Tiesiog apmaudas imdavo. Bet juo ilgiau taip į jį miegantį žiūrėjau, juo silpnyn ėjo tas mano apmaudas, užleisdamas vietą simpatijai. Tas jo atkaklumas sąžiningai lankyti paskaitas, nė vienos nepraleidžiant, ėmė rodytis man tiesiog herojiškas. Juk kiek tas vargšas vaikinas turėjo kovoti su savim, neleisdamas sau paieškoti tai valandai patogesnės vietelės pailsėti, kiek jam reikėjo energijos, taip nuolat nuveikiamam, vis eiti ir nenustoti vilties, kad pagalios dvasia nugalės silpną kūną.

Tuose namuose buvo skaitoma ir prancūzų literatūra, kurios aš taip pat klausiau. Deja ankštosios auditorijos pasirodė čia esančios dar per erdvios: nabagas profesorius, be manęs, teturėjo tik vieną klausytoją, kažkokį jaunikaitį. Kodėl taip buvo, nežinau. Jis neskaitė kažkaip nepaprastai puikiai, bet ir neblogai, įdomiai, gražia prancūzų kalba. Tur būt, aplinkybės taip susidėjo, kad tame semestre neatsirado daugiau norinčių studijuoti prancūzų literatūrą. Mudviejų padėtis buvo sunkoka. Labai nemalonu buvo, kad dėl dviejų klausytojų vargšas profesorius gauna vaikščioti ir kalbėti beveik valandą. Ir tiesiog pavyzdinga buvo matyti, kaip sąžiningai jis tą pareigą ėjo. Ne tik nepraleido per visą semestrą nė vienos paskaitos, bet net nepavėlavo nė kartą. Lygiai su skambučiu įeidavo jis — laibas, jau gerokai pražilęs, elegantiškas, gražiais judesiais — tipiškas prancūzų "gentilkomme" — ir visados jau rasdavo du savo ištikimu klausytoju sėdinčiu suoluose, vienu dešinėje, kitu kairėje. Eidama į tą paskaitą, vis su baime mąstydavau, kas bus, jei mano kolega ims ir neateis. Vadinas, profesorius būtų skaitęs man vienai. Ir sykį ta diena išaušo. Ateinu, jaunikaičio nėra; jau už minutės paskambins — nėra. Pirmoji mintis buvo bėgti, bet paskui ėmiau galvoti, kas maloniau profesoriui: ar skaityti vienam klausytojui, ar atėjus nerasti nieko. Ir pasilikau.

Tuo laiku daugiausia klausytojų pritraukdavo du profesoriai: Foerster ir Zaičik. Vienas į kitą nepanašūs, kaip diena į naktį. Bet tai buvo charakterių, ne principų kontrastas. Jų dviejų pažiūros turėjo daug bendra. Abudu tvirtai tiki nemira žmogaus dvasios galia, abudu paskutinį tikslą mato išsivadavime dvasios iš materijos vergijos, abudu gerbia religiją ir skelbia jos didelę reikšmę žmonių gyvenime. Bet būdais tai tikrai du ašigaliu.

Foersteris — apaštalas, užgesusių sielų gaivintojas, paklydėlių valdovas, nebaugštus ir nepapeikiamas riteris, gailestingumo ir meilės kupinas, atjaučiąs menkiausio žmogaus sielą ir bijąs ją užgauti, pakeliąs mažiausią kirminėlį nuo tako, kad jo nesumindžiotų. Vadinome jį su drauge "mistras". Iš tikrųjų, jis, kaip tie senovės mistrai, kurie vedė paskui save žmonių būrius. Rodos, atsisėstumei pas jo kojas ir valandomis klausytumei jo įkvėptos, meile trykštančios kalbos, o paskui eitumei, kur jis tave siųstų, darytumei, ką jis lieptų, nes žinai, kad visa, ko jis nori ir ką jis sako, yra gera ir teisinga. Daug esu girdėjus jo gyvų žodžių, esu skaičius beveik visus jo raštus ir kad kame nors būtų koks paniekinimas savo priešų, pikta ironija ar skaudi pajuoka. Visur begalinis svetimų nuomonių gerbimas, visur kažkoks tiesiog genialus svetimos sielos atjautimas, neapsakoma meilė, aukščiausias mandagumas.

* *

Profesorius Zaičik tai įkūnytoji ironija. Filosofas - estetas, Rusijos žydas, bet jau seniai krikščionis, kaip ir Foersteris, tuomet pačiame stiprume vyras, brunetas, šiek tiek žydiškais veido brėžiais — atrodė man kartais panašus į satirą. Puikus kalbėtojas, tiesiog scenos artistas. Jo mimika, gestai, intonacija taip surišta su kiekvienu žodžiu, kad sudaro visišką vienybę. Jo paskaitos užrašytos, nustoja pusės savo vertės. Žibančios paradoksais, originaliais prilyginimais, pagražintos sąmoju, darė jos improvizacijos įspūdžio.

Skaitė jis įvairiomis, laisvai parinktomis temomis: apie vokiečių romantikus, apie Wagnerį, apie Goethes "Faustą". Bet tema jam tik kanva, ant kurios jis siuva įvairių įvairiausių savo minčių raštą. Tas raštas žiba auksu, marguliuoja vaivorykštės spalvomis, brangiausiais akmenėliais jis siuvamas. Išimk kokį nori, žiūrėk ir gėrėkis.

(Iš Marijos Pečkauskaitės raštų)

Balys Auginas

ŽYGIO VIZIJA

Žygiuojame per karštį ir per lietų —
Pelkynais, balomis, miškais — pirmyn, pirmyn...
Naktis sutinka pakelėj iš lėto.
Sustojame. Nuvargę metam kuprines
Ir sąnarius ištiesiam atgaivint —

— — — — — — — — — — — — —

Žvelgiu į dieną, saulėtą ir šviesią —
Nebėra gaudesio, nei šūvių — taip ramu —
Einu miškais pro ąžuolų pavėsį,
Einu laukais ir pievom, šnarančiom žiedais,
Ir pasuku į tėviškės namus —

Lyg trokštantis, geriu gimtinės dangų —
Apglėbęs prie širdies glaudžiu lieknas pušis.
Ir neapsakomai krūtinėj lengva:
Jaučiu — galėčiau, tartum kūdikis pravirkt,
Matau tuoj švelnios metūgės pražys.

Skubu, o pūko debesėliai sliuogia —
Ant mano veido — dulkės ir šilta rasa.
Ir prietemoj regiu šiaudinį stogą
Ir svirtį girgždančią sava širdim girdžiu.
Toli ten spinksi žiburio šviesa...

Tenai, tarp seno šimtmetinio sodo,
Gimta lūšnelė kiūto kaimo vidury.
Tai aš, vienatinis sūnus, paguoda —
Motulės džiaugsmas ir senų dienų viltis —
Taip tyliai, tyliai praveriu duris —

Regiu aš ašaras motulės skruostuos —
Tai laimė plaukia jos išvargusion širdin.
Mane švelni, švelni ranka jos glosto —
— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —
Ir pabundu. Dairaus: — nei tėviškės namų,
Nei motinos — — —
— — — Ir vėl žygiuojame pirmyn — — —

(Iš spausdinamos knygos "Širdim į Tėviškę")

50 METŲ AMERIKOJE

Birželio 15 dieną tokią sukaktį švenčia Pijus J. Žiūrys

Kodėl minime tą sukaktį

Nors ir nedaug yra tokių ateivių, kurie turi progos švęsti 50 metų gyvenimo Amerikoje sukaktį, bet jie nėra ir labai nepaprasta retenybė. Tur būt, kiekvienoj lietuvių kolonijoj po vieną kitą tokį rastum.

Daugumas tokią sukaktį praleidžia nei patys jos nepastebėję, kitas gal kartais savo kaimynui ar pažįstamam pamini, kad, štai aš jau 50 metų "šitoj kontrėj", ir viskas.

Pijaus J. Žiūrio tokias sukaktuves ryžomės paminėti plačiau, ryškiau. Ne vien mes, bet ir didokas būrys organizuotos bei neorganizuotos Clevelando lietuvių visuomenės, ypač gausus skaičius naujakurių, vienu ar kitu būdu patyrusių P. J. Žiūrio ir jo šeimos globos. Pagaliau, ir jis pats, žvilgterėjęs į prabėgusį pusšimtį metų, sutiko, kad gal ir verta gyvenimo kalendoriuje šį momentą labiau regimu ženklu atžymėti.

Kodėl? Ogi štai kodėl.

Pijus J. Žiūrys atsirado šiame krašte vos peržengęs į antrąją pusę... septintųjų savo gyvenimo metų. Taigi visas gyvenimas kūrėsi, visi mokslai ir patyrimai įgyti čia, Amerikoje. O tačiau jis ne tik nėra nustojęs lietuviškos dvasios, ne tik puikiai lietuviškai kalba, bet gyvena drauge su lietuvišku gyvenimu, drauge su tėvyne per visą tą 50 metų, ir... tebeturi net asmeniškų atsiminimų iš Lietuvos.

Jis yra vienas iš to nedidelio Amerikos lietuvių skaičiaus, kurie yra baigę aukštuosius mokslus ir turi savarankų verslą. Bet dar daugiau — jis yra vienas iš to labai mažo skaičiaus Amerikos lietuvių, kurie turi pažinčių ir ryšių su Amerikos visuomenininkais, politikais, su Amerikos visuomenėje ir net pasaulyje žinomais asmenimis: jis yra vienas iš tų visiškai retų lietuvių, kuris turi **galimybių ir drąsos**, jeigu reikia, Lietuvos bei lietuvių reikalais peržengti aukščiausius Washingtono įstaigų slenksčius, kuris ne vieną kartą tai yra padaręs ir liūtiškai susiėmęs su įvairiais aukštais pareigūnais, neišskiriant nei dabartinio Valst. Sekretoriaus Achesono, kai jis buvo sekr. padėjėju, — vis gindamas arba pačios Lietuvos arba lietuvių tremtinių teises.

Jis išdrįso ir sugebėjo savo laiku apginti Lietuvos Prezidentą A. Smetoną nuo bolševikuojančių valdininkų pasikėsinimo pastatyti jį į "svetimos valstybės agento padėtį", ką jie galėjo padaryti, remdamiesi komunistų ir, deja, taip pat ir ne komunistų lietuvių denunciacijomis.

Jis išdrįso ir sugebėjo savo laiku peržengti aukštus senatorių bei departamentų vadovų slenksčius ir pakelti tikrą triukšmą dėl trečiojo tremtinių skryningo, kaip darančio gėdą kiekvienam Amerikos piliečiui. Ir tai nebuvo tuščias žygis, nes įtakingiems asmenims įsikišus, tie skryninigai pagaliau buvo bent apmalšinti.

Iš jo vienų namų perplaukė per Atlantą apie 1,400 siuntinių tremtiniams. Tur būt, kiekvienas Balfo ar kitos labdaringos organizacijos **skyrius** su šimtu narių galėtų didžiuotis tiek šalpos darbe padaręs...

Nebuvo Europoje tremtinių stovyklos, kurioje nebūtų žinomas Pijaus J. Žiūrio ir jo anuomet vadovaujamos Lietuvai Vaduoti Sąjungos vardas.

Kai prasidėjo tremtinių imigracija — P. J. Žiūrys ne tik drįso parašyti garantijas daugiau kaip 50 tremtinių šeimų, ne tik surado dar tokiai pačiai eilei šeimų kitų garantuotojų, bet tuos formalius pasižadėjimus ir realiai vykdė, tas šeimas priimdamas pirmam laikui į savo namus, realiai padėdamas joms paskui susirasti pastoges ir darbus, niekad nesiskųsdamas, jog tai per brangu, net ir tada, kai viena kita šeima turėdavo užgaišti jo namuose iki 10 ir daugiau savaičių, kai namuose kartais susidarydavo "pereinamoji stovykla" su 20-24 gyventojais...

Tai rodo, kad P. J. Žiūrys turi ne tik skambų žodį, bet tą žodį lydi ir realiais darbais.

Tai rodo, kad 50 metų, jo praleistų Amerikoje, buvo retai pasitaikančio vaisingumo metai: vaisingumo ne jam asmeniškai, bet visiems lietuviams.

P. J. Žiūrys teisėtai gali didžiuotis tuo pusšimčiu metų.

Džiaugiamės ir mes drauge. Todėl ir minime tą sukaktį, nes tai yra ne šiaip jau paprastai prabėgusių metų eilės paminėjimas.

Kaip važiavau į Ameriką ir ką joje radau

P. J. Žiūrio pasakojimas

Dėl visokių priežasčių tėvas savo gana stambų ūkį Janaukos kaime, netoli nuo Suv. Kalvarijos, dar 1898 metais perleido švogeriui ir pats išvažiavo Amerikon.

Mes dar buvom maži ir likom su mama. Tik po dvejų metų tėvas, Amerikoj jau kiek "įsikabinęs", atsiuntė ir mums "šipkartę". Tai buvo 1900 metų pavasarį. Man tada ėjo septinti metai.

Apleidom namus su mama ir broliu Feliksu susėdę į vežimą, kuriuo žydas — per sieną pravedimo specialistas — pro Marijampolę vežė mus į Kybartus.

Vos tik pravažiavome pro Marijampolę, mus apstojo rusai "objezdikai", tai yra, pasienio sargybos žvalgai, ir pradėjo labai smarkiai klausinėti — kaip, kas, kur, kodėl... Jau manėm, kad dabar vietoj Amerikos stačiai į kalėjimą pateksim...

Bet mūsų vežėjas tik paspaudė vienam iš tų raudonsiūlių ranką ir klausinėjimas staiga pasibaigė. Gražiai parodė, kuriuo keliu geriau nuvažiuoti į Kybartus, ir tuo viskas pasibaigė.

Kybartai prastai atrodė. Gatvės siauros, negrįstos, be šaligatvių, lūšnelės sugniužusios... Pabuvę pas "miesčionį" porą dienų, patekom jau į kito agento — žydo rankas, kuris turėjo mus pervesti per sieną.

Vidurnaktį mus mama prikėlė ir pėsti leidomės į kelionę. Buvo ir daugiau emigrantų, visai nemažas būrys. Priėjom prie upelio. Mums pakuždomis pasakė, kad čia **rubežius.** Suaugę bridо per upelį, o mus, mažuosius, ant pečių nešė.

Kitoje pusėje ant kalnelio prilėjome dideles ūkiškas trobas, kur radom dar daugiau žmonių — grįžtančių į Lietuvą bei Rusiją, kurie irgi neturėjo sienai pereiti dokumentų ir turėjo eiti slaptai. Vieni kitiems linkėjo laimingos kelionės.

Kitą rytą pasijutau kaip visai kitame pasaulyje. Vokietijos pusėj miesto gatvės išgrįstos, akmeniniai šaligatviai, švarūs darželiai, visi gražiai apsirengę, visur tvarka, tiesiog malonu buvo žiūrėti. Tik keista buvo, kad visi žmonės kalba kažkaip visiškai nesuprantamai...

Vienoj vietoj sustojau pasižiūrėti, kaip žmonės kasė duobę. Matyt, aš sustojau taip, kad trukdžiau žemę mesti, ar kas kita buvo, bet vienas iš tų darbininkų ėmė man kažką sakyti. Aš, žinoma, nieko nesupratau ir spoksau. Tik jis man — tykšt purvinu kastuvu per šoną! Tada supratau, kad reikia bėgti... Tokia buvo mano pirmoji pažintis su vokiečiais...

Paskui važiavau traukiniu. Viskas buvo be galo įdomu. Kartais geležinkelis ėjo aukštai, žemai matėsi namai, visoki fabrikai, ant namų sienų gražiausi paveikslai (skelbimai, žinoma). Nuo traukinio lango beveik negalėjau atsitraukti.

Nepaprastai buvo įdomu, kai traukinys ėjo skersai Kielio kanalą ir kanale pamatėm šimtus burlaivių su milžiniškais, kaip man tada atrodė, stiebais.

Hamburge mus tuojau nuvarė į tokią vietą, kur reikėjo visus drabužius atiduoti į dezinfekciją, o paskui kitą dieną mus jau įvedė į laivą, kurio vardas buvo "Batavia". Tai buvo naujas laivas, anuo metu greičiausias, ir jame tilpo per 1,000 keleivių...

Man tada jis atrodė, kaip tikras plaukiojąs miestas ir net negalėjau tikėti, kad toks dalykas gali plaukti. O plaukė.

Po 18 dienų mama pakėlusi ant rankų parodė į tolumą, sakydama, kad jau matyti New Yorkas. Bet praėjo dar geras pusdienis, kol jau tikrai pradėjo aiškiai matytis New Yorkas.

Po visokių patikrinimų išėjom iš laivo ir labai nudžiugom, pamatę tėvelį, kuris iš Pennsylvanijos buvo atvykęs mūsų pasitikti. Bet prieš tai jau spėjom visai "grinoriškai" pakliūti į vienas pinkles. Prie mūsų prisigretino toks malonus lietuvis, jau nuo seniai gyvenąs Amerikoje, ir pasisiūlė padėti išnešti daiktus. Jis kaip tik paėmė į savo globą vieną didoką skrynią, kurioje buvo daug mums brangių dalykų: senoviškų lietuviškų dainų rinkiniai, šimtamečiai mezginiai, motinos dėdės kunigo pieštas paveikslas ir daug kitų tokių vertybių. Kaip paėmė skrynią, tai tiek mes tą Amerikos lietuvį ir matėm...

New Yorke buvome neilgai. Man rūpėjo kuo daugiausiai pamatyti ir gerai pavalgyti. Bet su valgymu nesisekė: Amerikos maistas atrodė man kažkoks be skonio, neapetitiškas. O kai pirmą kartą gyvenime atsikandau pomidoro, tai iš karto netekau impatijos visai Amerikai... Tai buvo 1900 metų birželio 15 dieną...

* *

Kitą dieną jau išvykome į Pennsylvanijos anglynus, kur tėvas jau dirbo ir buvo mums gavęs kambarius. Išvydę Kingstoną, baisiai nusiminėm. Namai atrodė aprūkę, vaikščiojo daugybė murzinų vyrų su ragais antkaktų (aliejinės angliakasių lempos)... Mūsų namuose dar nebuvo baldų, tai laikinai apsistojom pas Gavėnius. Mat, Gavėnienė buvo kaip ir giminė: jos pirmasis vyras buvo Jurgis Žiūrys, miręs Wanamie, Pa.

Iš motinos atsivežtinių pinigų buvo nupirkti reikalingiausi baldai ir įsikraustėm į savo butą. Gyvenom, kaip ir visi tų laikų žmonės Amerikoje, be didelių patogumų. Vandens reikėjo atsinešti iš šulinio, visi patogumai buvo lauke, malkų ir anglies reikėjo atsinešti, praustis reikėjo tokiame kubile, prie kurio atsiklaupęs nusiprausi viršutinę kūno dalį, o paskui įsirangai su apatine... Taip gyveno ne tik angliakasiai, bet ir kiti darbininkai. Toks tada buvo Amerikos darbininko gyvenimo standartas. Menkai jis tada tesiskyrė nuo atsilikusios Lietuvos. Patiesalai ant grindų buvo negirdėtas dalykas, o pianinas buvo visai neįmanoma prabanga...

Vadinama amerikinė visuomenė tada susidėjo iš anksčiau atvykusių ateivių — airių, velšių, skotų, ir iš vėlyvesniųjų ateivių — lenkų, italų, lietuvių ir kt.

Airiai jau tada kėlė galvas, kaip "tikri amerikonai", ir stengėsi visur vyrauti. Iš to kildavo daug nesusipratimų ir net peštynių, ne tik tarp suaugusių, bet ir tarp vaikų.

Vargas tam vaikui, kuris nepriklausė nei vienai iš tų grupių: iš abiejų gaudavo lupti.

Dauguma vaikų nuo 10-11 metų tada jau dirbdavo, daugiausia taip vadinamuose "breikeriuose", kur išrankiodavo akmenis iš sumaltos anglies. Dirbdavo po 12 valandų per dieną, kvėpuodavo anglies dulkėmis, pareidavo nuvargę, pakirsti. Vyrai keldavo penktą, išeidavo į darbą šeštą, darbą pradėdavo septintą. Grįždavo 6-7 vakare. Ir taip šešias dienas kiekvieną savaitę. O uždarbis — 40 dolerių per mėnesį. Vaikai gaudavo 5 centus už valandą.

Gyvenimas nebuvo nei jaukus, nei įdomus, tik neabejotinai kietas... Filmų, radijo ar kitokių pramogų tada nebuvo žmonės patys susidarydavo sau pramogų. Viso judėjimo centras buvo pagirys su statine alaus, armonika, šokiais, na ir — kad būtų įvairiau — muštynėmis...

Pijus J. Žiūrys ir Hypatja Žiūrienė Tulpių Šventėje šį pavasarį, gegužės 21 dieną.

Temperamentingas visuomenininkas

Visuomeniniame darbe P. J. Žiūrys pradėjo dalyvauti, anot jo paties betariant, dar vaikėzo amžiuje.

Gyvenant Kingston, Pa., visa šeima sekmadieniais eidavo į Plymouthą, per kalnus, už keturių mylių. Ten tada klebonu buvęs kun. J. Žilinskas (vėliau žinomas, kaip J. Žilius), kuką tik neseniai pakeitęs kunigą Burbą. Vienintelis dalykas, kurį P. J. Žiūrys iš tų apsilankymų bažnyčioje atsimena, tai įspėjimai, kad saugotųsi **šliuptarnių** - ištvirkėlių, parmazonų.

Kaip tik dėl tų perspėjimų jam ir pasidarę labai įdomu arčiau sužinoti, kas gi yra tie baidyklės šliuptarniai.

Po keletos metų, kai P. J. Žiūrys jau buvo paaugęs ir jau savo darbu prisidėdavo prie šeimos išlaikymo ir kai Kingstone jau buvo savas klebonas — kunigas Kudirka, pasitaikė proga susipažinti ne tik su šliuptarniais, bet ir su pačiu "baisiuoju" šliupu. Klebonas paskelbęs, kad tą sekmadienį į Kingstoną atvykstąs pa[illegible] šliuptarnių tėvas, ir prigrasin[illegible] visiems, kad niekas neitų jo ka[illegible] bų klausyti.

Žinoma, kaip dažniausiai t[illegible] kiais atvejais, tas prigrasym[illegible] sukėlė tik dar didesnį susidom[illegible] jimą ir Paukščio svetainė bu[illegible] sausai prikimšta: vieni atėjo p[illegible] siklausyti ir pamatyti Šliupo, k[illegible] ti — su bonkomis ir plytgali[illegible] kišenėse — kariauti su šliupta[illegible] niais. Žiūrys irgi buvo salėje.

Kai Šliupas iš karto visie[illegible] norintiems mušti pagrasinęs [illegible] mesiąs iš trečio aukšto, tai [illegible] kas ir nedrįsęs triukšmą ke[illegible] Šliupo kalba Žiūriui padari[illegible] didelį įspūdį: ne tiek jo kal[illegible] apie bloguosius kunigų darb[illegible] kiek raginimas nepasiduoti le[illegible] kams ir stengtis apsišviesti.

Po šių kalbų Kadišius, Č[illegible] niauskas, Kaminskas ir maždau[illegible] keturiolikmetis Pijus J.Žiūr[illegible] įsteigė Kingstone 10-tąją Tėv[illegible] nės Mylėtojų Dr-jos kuopą. [illegible] tik įsteigė, bet ir pradėjo veik[illegible] Sudarė chorą. Tuoj kilo vaida[illegible] klebonas uždraudė parapijiečia[illegible] chore dalyvauti, o vargonini[illegible] kui jam vadovauti. Choristų vi[illegible] tiek užteko, bet vadovą te[illegible] kviestis lenką iš Plymouth...

Netrukus buvo surengtas [illegible] vaidinimas. Vaidino "Išgamą[illegible] Kaip tik veikalas, parodąs kun[illegible] gą, išsižadėjusį savo tėvynės [illegible] net tėvų. Aišku, vėl iš sakykl[illegible] griežčiausi pasmerkimai. Bet u[illegible] tat publikos prikimšta, vaidin[illegible] mą tenka kelis kartus kartoti [illegible] kitose kolonijose.

Tokiu būdu P. J. Žiūrio pa[illegible] visuomeninio darbo pradžia vyk[illegible] konflikte su kunigija, ir tai n[illegible] dėl tikybos, o dėl tautiškum[illegible] arba dėl tikybos supainiojimo s[illegible] kitais reikalais. Toji pradžia i[illegible] pasiliko būdinga P. J. Žiūrio n[illegible]

(Perkelta į 7-tą pusl.)

P. J. Žiūrys su pre zidentu A. Smetona

Pusės šimtmečio karjera Amerikoje

P. J. Žiūrys, Lietuvą apleisdamas tik septintaisiais savo gyvenimo metais, vis dėlto jau buvo baigęs pirmą rusiškos pradžios mokyklos skyrių. Prisimena, kad jo vyresnysis globėjas buvo aukštesnio skyriaus mokinys Petras Klimas, vėliau žinomas Lietuvos diplomatas.

Čia su mokslu anuo metu buvo sunkiau. Nuo 10 metų amžiaus reikėjo pradėti dirbti... Iki 17 metų amžiaus teko dirbti po 10 valandų kasdien ir tik nuo to atliekamu laiku P. J. Žiūrys lankė vakarines pradžios mokyklas Kingstone, vėliau Wilkes Barre, Pa.

Tik sulaukęs 17 metų P. J. Žiūrys gavo laisvę tvarkytis savo reikalus, kaip jam patinka, nes, pasveikus tėvui, buvo atpalaiduotas nuo kitų šeimos narių palaikymo. Tad 1911 metų rudenį įstojo į garsią aukštesniąją mokyklą — Wyoming Seminary. Čia jam pavyko gauti tarnybą, iš kurios apsimokėjo kambarį su maistu, o be to — pasisekė laimėti vienas debatų rungtynes, o to laimėjimo dėka jam buvo suteikta stipendija ir sumažintas mokestis už mokslą. Kurie P. J. Žiūrį pažįsta, gali nesistebėti, kad jis debatus laimėjo, nes debatuose jis pavojingas kiekvienam priešininkui...

Vasarą uždarbiaudamas kaip keliaująs pardavėjas ar kitaip, suvesdavo galus su galais ir per trejis metus baigė tą mokyklą. Po to įstojo į Syracuse universitetą, kuriame studijavo

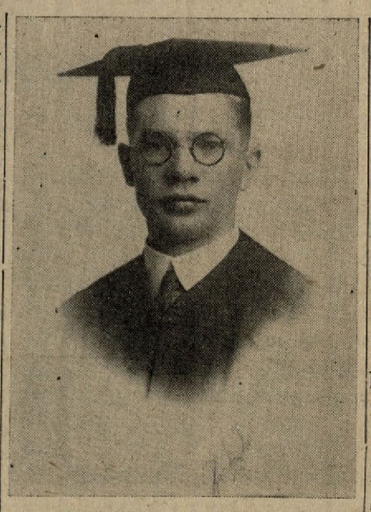

P. J. Žiūrys, studentas

chemiją. Šį universitetą baigė 1918 metais. Tada dar buvo nepasibaigęs I pasaulinis karas ir P. J. Žiūrys iš universiteto pateko tiesiai į kariuomenę, kur, kaip chemikas, netrukus buvo paskirtas į specialią naujai sukurtą dujų diviziją, sudarytą tik iš aukštesnį mokslą baigusių. Per trumpą laiką P. J. Žiūrys buvo pakeltas vyresniuoju seržantu ir, karui pasibaigus, paleistas į atsargą su rekomendacija I-mo leitenanto laipsniui.

Karui pasibaigus, P. J. Žiūrys dirbo New Yorke, Lietuvos Atstatymo Bendrovėje, deja, savo gražius užsimojimus baigusioje nelaimingai. Anot Žiūrio, užsimojimai buvo puikūs, bet vadovybė neturėjo patyrimo ir padarė didelių klaidų: ėjo su indėliais į Lietuvą dar tuo metu, kada ten nebuvo finansinio pastovumo, infliacija pridarė didelių nuostolių, kuriuos vadovybė dar bandė atsigriebti spekuliacijos keliu, bet ir čia nebuvo laimės, nuostoliai dar padidėjo ir bendrovė buvo visiškai pakirsta. Jei ta bendrovė būtų pradėjusi veikti kiek vėliau, kai Lietuvoj buvo įvesti pastovūs savi pinigai, ir būtų buvę daugiau atsargumo, būtų geriau ištirtos Lietuvos sąlygos, bendrovė būtų buvusi labai naudinga ne tik Lietuvai, bet ir tiems, kurie prie jos dėjosi.

Tuo metu P. J. Žiūrys aplankė, kaip kalbėtojas, beveik visas lietuvių kolonijas ne vien tos bendrovės, bet ir bendraisiais Lietuvos reikalais. Buvo pakviestas net į pirmos Lietuvos Atstovybės Washingtone sudėtį drauge su J. J. Viniku, tačiau jausdamasis, kad chemijos mokslai diplomatijos srityje nelabai tepritaikomi, nuo to atsisakė.

Pasitraukęs iš L. Atst. B-vės, P. J. Žiūrys keletą metų dirbo kaip chemikas keliose bendrovėse New Yorke ir Clevelande, o 1926 metais įsteigė savo chemijos laboratoriją North Ridgeville, Ohio.

Tos laboratorijos uždavinys buvo ieškoti geresnių gamybos būdų, naujų medžiagų, bendrai patobulinti ir papiginti įvairių cheminių produktų gamybą. Laboratorija turėjo klijentų net 10-tyje valstybių. Deja, 1932 metais laboratorijoje įvyko sprogimas ir viskas sudegė. Atnaujinti visa tai buvo jau labai sunku.

Todėl 1933 metais P. J. Žiūrys perėjo į naują šaką — dažų gamybą, pavadinęs savo laboratoriją Ace Labaratories. Karo metu teko įmonę išplėsti. P. J. Žiūrys įsigijo 1941 metais naujas dirbtuves Clevelando priemiesty Lakewood, kuriose ir dabar tebėra jo įmonė. Karo metu tose dirbtuvėse buvo gaminamos medžiagos įvairiems kariniams pabūklams. Dabar gamina įvairius "plastic" dažus pramonės reikalams.

Pijus J. Žiūrys su JAV Senato užsienių politikos komisijos pirmininku senatoriumi Connally

emperamentingas visuomenininkas

(Atkelta iš 6-to pusl.)

atymams. Jis visuomenININ- — griežtas antiklerikalas, negalima pasakyti, kad anliginikas.

ūdamas studentu, P. J. žiū- nebepasitenkino veikimu tik lietuvių tarpe. Jam pa- lietuvių vardą ir kitiems dyti. Jis studentų tarpe pa- ė tam tikros įtakos, buvo per porą metų Cosmopoli- Club pirmininku ir tuo pa- udodamas pasirūpino surengetuvišką vakarą, į kurį buvo viestas daktaras Šliupas, kal- s tenai apie Lietuvos Romuševtyklą. Į tą vakarą atsi- ė net 32 Syracuse universi- profesoriai ir jie taip susi- ėjo dr. J. Šliupo paskaita, Šliupas po to buvo pakvieskalbėti visam universitetui: tai valandai buvo sustabdyuniversiteto darbas, kad visi mtų išgirsti Šliupo paskaitą Lietuvą. Ta proga ir vietos raščiuose pasirodė eilė inhacinių straipsnių apie Lie- , paminint jos siekimus tappriklausoma.

ors žiūrys tuo metu vienin- lietuvis studentas, bet kai vieša rinkliava Lietuvos alams, jis suorganizavo mu- s fakulteto studentes ir jos rė rinkliavą Lietuvos naudai olo rungtynių metu. Surinko $6,000. Tie pinigai persiusietuvių Centriniam Komite-

s bruožas irgi atsiliepė vėame žiūrio visuomeniniame e: jis niekad nesitenkina imu vien tik lietuvių tarpe, yra vienas iš uoliausių pioių veikimo Lietuvos reikakaip tik tarp kitų, kurie yra ngi ir gali daug padėti.

rmajam laikotarpiui po pir- karo žiūrys buvo išrink- Sandaros organizacijos pirnku. Jo pirmininkavimas laroje minimas kaip organijos pakilimo laikotarpis, nes tą laiką narių skaičius iš imtų pakilo iki 3 tūkstančių er tą laiką likviduota apie 0 dolerių organizacijos sko-

ėliau žiūrys pasitraukė nuo laros ir ilgesnį laika organiniame veikime nedalyvavo. uomone, po Makausko iš Lies apsilankymo, po Sandaros rišimo su Lietuvos valstiediaudininkų partija ir per tai Lietuvos vidaus politikos kois, ši organizacija likusi bevė, su neaiškiu palinkimu į alizmą, kurio, kaip internaalinės idėjos, žiūrys iš prinnemėgsta . . .

atesniu mastu į visuomeninį imą P. J. žiūrys grįžo 1941 ais, kai susipažino su Lietu- Prezidentu A. Smetona. Pirbuvęs apie Smetoną gana iamos nuomonės, paremtos ai čia pasklidusia propagansusipažinęs ir giliau išsikalys su A. Smetona, griežtai itė savo nuomonę lygiai apie ygiai apie Lietuvos politinę tį prieš bolševikų užplūdimą tojo vienu iš uoliausių A. tonos talkininkų bei jo darėsėju Amerikoje.

ąsą tą temperamentingą veidaugumas per gerai atsime- e, kad reiktų tai kartoti.

uo metu P. J. žiūrys savo omeniniam veikimui yra "paspaudęs stabdžius" — dviejų priežasčių. Viena — is įsisūbavimas visuomenie darbe ir plačiame aukojivienu metu pradėjo jau bealiarmuojančiai atsiliepti į o eigą ir teko prisiminti, "iš duoma valgoma", antra — e visais atžvilgiais yra tos s nuomonės dėl tautinės ės veikimo metodų, ypač jos dalyvavimo Amerikos vių Taryboje, kur, esą, bendro darbo pliusai nepadengia minusų . . . Bet tie "stabdžiai" toli gražu nereiškia, kad jis visai būtų pasitraukęs iš visuomeninio gyvenimo!

P. J. žiūrys pažymėtinas ypač vienu atžvilgiu — savo plačiu ir objektyviu įvertinimu ir to, kas Amerikoj, ir to, kas yra bei buvo Lietuvoje.

Ne naujiena, kad ne tik šiaip jau ilgesnį laiką čia gyvenusių lietuvių didelė dauguma, bet ir aukštus mokslus išėję inteligentai į Ameriką žiūri ne savomis, o tik bizninės propagandos akimis: per gerus automobilius, per šaldytuvus ir kitus gyvenimo patogumus nieko daugiau nebemato ir yra įsitikinę, kad Amerikoje absoliučiai viskas yra tobuliausia.

Ne toks yra žiūrys. Jis puikiai mato Amerikos ne tik gerąsias puses, bet ir silpnybes, minusus. Ir jis turi drąsos tai pasakyti lygiai naujai atvykusiems, juos įspėdamas, kad neapsigautų ir neapsiviltų, lygiai ir seniems amerikiečiams.

Iš kitos pusės, nors Lietuvos jis kaip ir nematęs, o ką matęs, tai tik prieš 50 metų, iš spaudos ir iš žmonių pasakojimų yra susidaręs gana teisingą vaizdą to, ką Lietuva per savo nepriklausomą gyvenimą buvo sukūrusi. Jis tai žino ir gana teisingai įvertina — irgi su gerosiomis ir silpnosiomis pusėmis.

Tuo metu, kada kai kurie, net šviesesni amerikiečiai lietuviai, net kurį laiką apsilankę Lietuvoje, nieko ten daugiau nesugebėjo pamatyti, kaip tik "arbatą geriančius valdininkus", žiūrys turi visai objektyvų ir šviesų palyginimą to, kas yra čia ir kas buvo ten. Turi taip pat ir aiškias išvadas, ko čia galima **pasimokyti** ir ko iš Lietuvos atsivežto **nereikia pamesti**, ko čia ir ilgai ieškodamas negalėsi rasti . . .

Todėl galima sakyti — štai lietuvis, kuris ne veltui 50 metų praleido Amerikoje!

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Birželio 7 d. laivu "General Sturgis" į Bostoną atvyko šie lietuviai naujakuriai:

Aksenavičius Jonas, Marija — New Buffalo, Mich.
Ambutavičius Petras — Arlington, N.J.
Andrušaitytė Teresė — Cleveland, Ohio.
Bagdanavičius Jurgis, Leontina, Algirdas — Elizabeth, N.J.
Baliūnas Ona, Romualdas — Worcester, Mass.
Barcevičius Mykolas, Irmgarda — Hartford, Conn.
Batūra Ignas — E. Chicago, Ind.
Babuškinas Jurgis, Marija — Roslindale, Mass.
Barkauskas Vladas — Dedham, Mich.
Brazaitis Fabijonas — Chicago, Ill.
Butkevičius Kazimieras, Aleksandra — Kerny, N.J.
Besonis Juozapas, Ona, Irena, Nijolė, Algimantas — Chicago, Ill.
Čekas Gediminas — Worcester, Mass.
Dičpinigaitis Juozas, Irena — Brooklyn, N.Y.
Domeika Juozas — Brooklyn, N.Y.
Druskis Vytautas — E. Chicago, Ind.
Dvariškis Ieva — McKees Rocks, Pa.
Franckevičiūte Eugenija — Chicago, Ill.
Gėgžna Zinaida, Zinaida, Vladas — Omaha, Nebr.
Gintneris Antanas, Magdalena — Chicago, Ill.
Grinkas Zigmuntas, Kleopas, Sigitas — Thomasboro, Ill.
Gylys Algirdas — West Haven, Conn.
Ibenskis Aleksas — Cleveland, Ohio.
Jakelaitis Petras — Brooklyn, N.Y.
Jaloveckas Jonas, Palma — Chicago, Ill.
Janavickas Ona, Romualdas — Furnace, Mass.
Jasiūnas Romualdas, Valerija — Cambridge, Mass.
Karmuza Marijona — Wolcott, Conn.
Karpavičius Henrikas —E. Chicago, Ind.
Kelerienė Ieva — Chicago, Ill.
Kavaliauskienė Ilzė, Rūta, Gertruda — Terryville, Conn.
Kazlauskaitė Ivona - Dalia — Worcester, Mass.
Katilius Jurgis, Elžbieta, Dalia — Omaha, Nebr.
Kiauskienė Petronelė — Cambridge, Mass.
Klemerjerienė Jadvyga - Brooklyn, N.Y.
Klevickas Petras — E. Chicago, Ind.
Klejienė Ona — Harrison, N.J.
Krasauskas Marijona, Zigmas, Stefanija — Brockton, Mass.
Kudirka Marijona, Valentinas, Leonas, Gintautas, Zigmas — Norwood, Mass.
Kresmontaitė Cecilija — Chazy, N.Y.
Kulikauskas Antanas — Stamford, Conn.
Laukaitis Juozas, Danguolė — Baltimore, Md.
Lipinis Viktoras, Ona, Viktoras, Genovaitė — Chicago, Ill.
Liutkus Vitalija, Antanas — Billerica, Mass.
Mačiulis Jonas, Arnhild — Waterbury, Conn.
Mališka Ona — Brockton, Mass.
Mažeika Juozas — Chicago, Ill.
Maskeliūnas Valeras — Pittsburgh, Pa.
Michalowska Irena, Barbara — Valley Cottage, N.Y.
Mickevičius Uršulė, Vincas — Chicago, Ill.
Mickevičius Vincas — Detroit, Mich.
Memėnas, Jurgis, Rozalija, Milda — Cicero, Ill.
Motiekaitis Jonas, Ona, Romualdas — Stamford, Conn.
Naujokas Justinas, Aleksandra, Aldona — Hartford, Conn.
Navikas Juozas, Margot — E. Chicago, Ind.
Olišauskas Ona, Juozas, Kazimieras, Elena.
Palukaitis Jonas, Bronė, Valentinas — Chicago, Ill.
Perkūnaitė Birutė — Philadelphia, Pa.
Petravičius Anelė, Pranas — Detroit, Mich.
Petrošius Boneventuras — Chicago, Ill.
Plienaitis Petras — E. St. Louis, Ill.
Pileckas Antanas — Chicago, Ill.
Ruseckas Aleksandras, Aleksandra — Aberdeen, S. Dakota.
Sadauskas Kazys — Baltimore, Md.
Šalčius Motiejus, Antanina, Jonas, Vida, Juozas, Ramunė — Manchester, Conn.
Skarupka Simonas, Nadiežda, Anna, Valentina — Detroit, Mich.
Skladaitis Juozas — Waterbury, Conn.
Štarka Danielius — Weterbury, Conn.
Stasiukonis Jonas, Sofija — Cleveland, Ohio.
Stungevičius Ignacas, Marija — Chicago, Ill.
Švarplaitis Jonas, Marta, Algimantas, Vygaudas, Albertas, Irena, Rūta, Edita, Arūnas — Pawling, N.Y.
Tamulėnas Motiejus, Ida — Racine, Wisc.
Valiukaitis Stasys, Kotrina — Chicago, Ill.
Venslauskas Pijus, Berta, Jurgis, Mara, Albina, Waldemar, Josef — Harrison, N.J.
Valenta Vincas, Janina, Jūratė-Marija — Chicago, Ill.
Vazcelevičius Stasys — Philadelphia, Pa.
Vosylius Viktoras — Elizabeth, N.J.
Vizgirdas Zofija, Remigijus — Cleveland, Ohio.
Vilimas Antanas, Antanina — E. Chicago, Ind.
žebraitis Liudvika, Sigitas — Detroit, Mich.
žilius Juozas, Petronelė — W. Hanover, Mass.
Tunkūnaitė Marija — Williams, Minn.

Birželio 8 d. laivu "General Stewart" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adamkevičius Leonas — Chicago, Ill.
Alenčikas Jonas — Chicago, Ill.
Andrejauskas Jonas, Aleksandra, Teklė — Cleveland, Ohio.
Baltinis Andrius — Des Moines, Iowa.
Banevičius Leonas — Brooklyn, N.Y.
Benderytė Gertruda — E. Chicago, Ind.
Bervingienė Sofija — Brooklyn, N.Y.
Botyrius Julius, Konstancija, Gražvydas, Eugenija — Ridgewood, N.Y.
Čepanas Vytautas — Philadelphia, Pa.
Česūnienė Galina — E. St. Louis, Ill.
Cieška Janina, Leonas, Alfonsas — Cleveland, Ohio.
Dambrauskas Petras, Eugenija — Chicago, Ill.
Damijonaitis Pranas — Elizabeth, N.J.
Dementevienė Johana, Jadvyga — Da Smet, S. Dakota.
Dobkevičius Feliksas - Flushing, L.I., N.Y.
Dubickas Jonas, Veronika, Danutė, Genovaitė — Springfield, Ill.
Gepneris Jurgis, Emilija, Irena-Edita, Julija-Lilija — Hudson, N.Y.
Gerkytė Alice — Chicago, Ill.
Girnius Antanas — Traverse City, Mich.
Gužaitis Jonas — Pittsburgh, Pa.
Izokaitis Ona, Danutė, Vincas, Jonas, Raminta — Orland Park, Ill.
Juodaitis Marijona, Gediminas — Minersville, Pa.
Klečkauskas Jurgis, Birutė, Robertas, Jonas, Juozas — Du Bois, Pa.
Kluonius Marija — Chicago, Ill.
Kriščiūnas Mateušas, Irena-Elena —Chicago, Ill.
Laucis Jonas, Genovaitė, Henrikas, Evangelina — Girardsville, Penn.
Laureckis Anelė, Rūta, Marija — Omaha, Nebr.
Madeikis Bronius — Philadelphia, Pa.
Markutė Irena — Highstown, N.J.
Mažeiva Vladas — E. Chicago, Ind.
Mažulis Jonas — Rockford, Ill.
Merkevičius Marija, Jona, Genovaitė, Dalia — Philadelphia, Pa.
Meškauskas Petras — Philadelphia, Pa.
Morkūnas Vaitiekus, Viktorija, Vidimantas, Viktoras — Cleveland, Ohio.
Maikelienė Veronika-Vera, Arūnas-Jonas — Tacoma, Wash.
Nikšys Petronelė — Maspeth, N.Y.
Palikas Bronė, Povilas — Philadelphia, Pa.
Petraitis Julija, Henrikas, Harry — Kenosha, Wisc.
Petravičius Antanas — Bronx N.Y.
Poškus Vincas, Julija, Genovaitė — Omaha, Nebr.
Pulkis Antanas — Philadelphia, Pa.
Pužauskas Pranas — Pennsburg, Pa.
Radąšauskas Jonas — Detroit, Mich.
Rudaitis Ksaveras, Albina, Albina-Vitalija, Genė-Ona, Bronius — Baltimore, Md.
Sadauskienė Ona, Danutė - Baltimore, Md.
Saulinskas Eduardas — Chicago, Ill.
Sideravičius Pranas, Marija, Antanas — Chicago, Ill.
Stanaitytė Marta — Racine, Wisc.
Strungys Simonas — Mars, Pa.
Trečiokas Petras, Apolonija — Brooklyn, N.Y.
Uselis Agota, Antanas — Bronx N.Y.
Vilkas Kazys, Frida, Algimantas — Chicago, Ill.
Valavičius Leonas — Pittsburgh, Pa.
Večerskis Elena, Elena, Irena — Omaha, Nebr.
Velunas Kazys-Vytautas — Chicago, Ill.
Zagreckienė Elena — Richmond Hill, N.Y.
Zajančauskas Napoleonas — Detroit, Mich.
žukaitė Ona — New York, N.Y.

Šokis aplink lavoną...

Amerikoje buvo toks žurnalas, vardu AMERASIA. Jis sustojo 1947 metais. Buvo leidžiamas apie dešimtį metų. Skaitytojų turėjo mažiau kaip 2,000 ir tų daugumą "garbės prenumeratorių", tai yra nieko neužsimokančių. Turėjo būti koks nors šaltinis, kuris padėjo tam laikraščiui išeiti net per 10 metų.

To žurnalo turinys ir kiti siūlai veda, kad ta pagalba galėjo eiti iš komunistų partijos ar iš Maskvos, nes žurnalo mintys buvo gana gerai suderintos su komunistų propagandos taktika.

1947 metais buvo susekta, kad šio žurnalo redakcijoje yra daug slaptų dokumentų, kurių vieta valstybės departamente, o ne privataus laikraščio redakcijoje. Buvo įtartas nusikaltimas — dokumentų vogimas šnipinėjimo tikslu. Bet tuo metu byla kažkaip "užsitrynė".

Dabar, ryšium su McCarthy kaltinimais prieš Valstybės Departamentą, prisiminta ir AMEASIOS byla. Pareikalauta dar kartą ją peržiūrėti ir išsiaiškinti, kodėl tada nusikaltimas nebuvo persekiojamas.

Dabar prieš trejus metus sustojusio laikraščio "lavonas" dar kartą skrodžiamas. Vyksta ginčai, koki dokumentai tada ten rasti, koki ne, ar jie svarbūs, ar nesvarbūs, ar jie vogti, ar nevogti . . .

Vienas dalykas čia tik neaiškus, tai kodėl šis klausimas rišamas su komunistų ieškojimu Valstybės Departamente. Jeigu paaiškės, kad ta byla buvo neteisėtai "užglostyta", nenorint erzinti komunistų, tai kaltė dėl to kris Teisingumo, o ne Valstybės Departamentui. Ir jeigu paaiškės ir taip jau aiškus dalykas, kad tas žurnalas buvo leidžiamas komunistų, tai tas irgi neturės nieko bendra su komunistais, pasislėpusiais Valstybės Departamente.

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Princess Peggy

"SCHIFFLI" APVEDŽIOTOS

vasarinės medvilnės

Reguliaraus ir pusinio dydžio

2.98

2 Extra sagos

. . . prisegtos prie kiekvienos Princess Peggy suknelės padalkų! Atsekit ir laikykit!

STILIUS A — ROŽIŲ EILĖ, TIKRAS VEJOS RAŠTAS.

Vėsumo ir patogumo atžvilgiu šios suknelės trumpomis gaubtomis rankovėmis, vejos rašto, neturi sau lygių . . . Rožių juostos yra išimtinis Princess Peggy raštas. 2-jų colių padalkos.

Reguliarūs dydžiai nuo 14 iki 20
Raudonos, mėlynos ir violetinės

Clevelande IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ TAUTOS ŽUDYMO MINĖJIMAS

Birželio 16 d., 8:30 val. ryto, Šv. Jurgio bažnyčioje pamaldos už žuvusiuosius.

Birželio 17 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro, minėjimas Lietuvių Kultūros Darželyje. Į minėjimą visi atvykstame punktualiai.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

RADIJO VALANDĖLĖ KITU LAIKU

Nuo šio penktadienio, birželio 15 dienos, Lietuvių Radijo Valandėlė bus girdima ne 7 val. 30 min., bet **pusę valandos anksčiau — lygiai 7 valandą,** penktadieniais, kaip ir iki šiol, iš tos pačios radijo stoties WSRS — 149 kc.

Šio penktadienio programa skiriama paminėti liūdniesiems birželio mėnesio įvykiams ir Lietuvos okupacijos dešimtmečiui. Visas pusvalandis bus anglų kalboje ir skiriamas daugiau amerikiečių visuomenei. Kalbės American Friends of Lithuania organizacijos pirmininkas inž. Pijus J. Žiūrys.

Šį kartą valandėlė bus be komercinių skelbimų. Amerikos Lietuvių Tarybos ir Kultūros Fondo Clevelando skyriai bei Tremtinių Draugija maloniai sutiko padengti šios specialios programos išlaidas.

KULTURINIO DARŽELIO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Birželio 22 d. 8:30 val. vak. Lietuvių Salėje įvyksta Kultūrinio Darželio narių susirinkimas. Susirinkime bus aptarta visų Kultūrinių Darželių metinė šventė, kuri šiais metais bus liepos 22 d.

Visi nariai kviečiami susirinkime dalyvauti ir pasiruošti būsimai Darželių šventei.

APLANKĖ CLEVELANDĄ

Pereitą savaitę, grįždama iš Steponavičienės choro koncerto Chicagoje, Clevelande buvo sustojusi V. Tysliavienė iš Brooklyno. Ji tarėsi su Čiurlionio Ansamblio vadovybe dėl rudens koncertų Philadelphijoje ir New Yorke. Abi pusės pasiliko sau laiko pagalvoti ir išsiaiškinti, ar bus galima sumanymą įvykdyti.

Buvo Clevelande sustojęs ir rašytojas Stepas Zobarskas, kuris grįžo atlikęs tarnybinę pareigą — nuvežęs iš Europos atvykusius našlaičius į jų gyvenamas vietas Detroite ir Tabor Farm, Mich. Stp. Zobarskas dirba organizacijoje, kuri kaip tik tvarko imigruojančių našlaičių reikalus.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO REPETICIJOS

Penktadienį, 8 val. vak., ansamblio patalpose įvyks bendra choro repeticija (be instrumentų). Visiems dalyvavimas būtinas.

T. NEURA KVIEČIA

T. Neura iš Brunswick, Ohio, kviečia clevelandiečius šeštadieniais bei sekmadieniais užsukti į jo ūkį "papiknikauti". Per birželio mėnesį vieta galima nudotis be atlyginimo. Toliau, greičiausia, jau bus išnuomota di-

RKO Keith's 105th

Birželio 14 - 17 d. "The Damned Don't Cry" su Joan Crawford ir David Brian.

Birželio 18 -20 d. "State Penitentiary" su Werner Baxter bei Karin Booth ir "Customs Agent" su William Eythe ir Marjorie Reynolds.

TEATRAS ATVIRAME ORE

Cleveland Heights, prie Superior ir Goodnor Rd., yra teatras atvirame ore, vadinamas Cain Park Theatre. Šis teatras ra išlaikomas Cleveland Heights savivaldybės.

Birželio 20 - 24 ir birželio 27 - liepos 1 d. d. kas vakarą ten bus vaidinama Šekspyro "Vidurvasario nakties sapnas". Vėliau bus kiti vaidinimai. Vaidinimai prasidės nurodytomis dienomis 8:30 val. vak.

Pirmajame vaidinime dalyvauja daugiau kaip 200 asmenų. Svarbiausioje rolėje iš Kalifornijos atvykusi aktorė Eleanor AuWerter. Kostiumai gaminti britų menininko Patrick Broom.

Bilietų kainos nuo 60 c. iki $1.80. Bilietai parduodami pas Burrows, 419 Euclid Ave., arba pačiame teatre.

LĖLIŲ TEATRAS VAIKAMS

Cleveland Heights savivaldybės laikomas vaikų teatras birželio 20 dieną taip pat pradeda savo sezoną. Vaidinimai bus kiekvieną savaitę, pradedant antradieniais ir baigiant penktadieniais. Kiekvieną savaitę naują programa. Pradžia 7:15 val. vak. Biletų kaina — 35 c.

Ateinančią savaitę, birželio 20 — 23 d. bus vaidinama "Alice stebuklų žemėje". Kitą savaitę bus "Naujieji imperatoriaus drabužiai", paskui "Tomas Sawyer", "Gražuolė ir žvėris" ir tt.

Sezonas truks septynias saites.

Tas vaikų teatras yra prie Superior kelio, netoli nuo Lee Rd. vartų, Cleveland Heights.

SIMFONINIAI KONCERTAI

Šį šešadienį Public Auditorium vasaros orkestro simfoniniame koncerte kaip solistas dalyvaus Metropolitan operos tenoras **Charles Kullman.** Programoje Lenskio arija iš Eug. Oniegino, Rossini "La Danza", R. Strausso kūriniai ir kt.

Trečiadienį, birželio 21 d., koncerto solistė clevelandietė pianistė Eunice Podis. Programoje Dohnany "Variations on a Nursery Air".

Koncertų pradžia 8:30 v. vak. Bilietai pas Burrows, 419 Euclid Ave. o koncertų dienomis nuo 7:30 v. vak. Public Auditorium kasoje.

HIPPODROME

Nuo trečiadienio, birželio 21 dienos, rodoma "Night and the City" — amerikiečių aktorių Londone sukta filma, pagaminta pagal Gerald Kersh kriminalinio romano turinį. Vaidina Richard Widmark, Gene Tierny, Googie Wihers' Hugh Marlowe. Dalyvauja ir žinoma anglų aktorė Francis B. Sullivan. Speciali muzika, parašyta kompozitoriaus Franz Wazman.

Naujas žodynas

V. Pėteraičio

"Mažasis lietuviškai - angliškas žodynas"

(su tartimi), naujai išleistas, apimąs virš 12,000 žodžių, įrištas kietais drobės viršeliais, 418 psl., gaunamas šiuo adresu: **Gabija, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.**

Kaina $2.00.

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Našvytis, 4579 W 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

AUGA ELEKTROS VARTOJIMAS CLEVELANDE

Prieš porą savaičių Electric Illuminating Co. atidarė naują skyrių Avon elektros jėgainėje, kuris duos 180,000 kilovatų elektros jėgos.

Iki 1955 metų ši bendrovė numato padidinti elektros gamybą 450,000 kilovatų, tai yra, 50%. Tas padidinimas kaštuosiąs apie 125 milijonus dolerių.

Tas rodo didelį elektros vartojimo didėjimą, o tuo pačiu, ir Clevelando šiaurrytinės miesto dalies augimą bei jo gyvenimo standarto kilimą.

Nuo paskutinio karo pabaigos Clevelande investuota per 700 milijonų kapitalo. Vien Illuminating Co. jau esanti investavusi 90 milijonų.

Per ateinančius 15 metų numamatoma elektros vartojimą padidėsiant dvigubai (dabar čia išnaudojamas beveik milijono kilovatų jėgainių pajėgumas). Kitais metais bus baigtas Lake Shore jėgainės pajėgumo pakėlimas 150,000 kilovatų. Tada bendrovės jėgainių pajėgumas bus 1,134,000 kilovatų. Po to numatoma didinti Lake Erie jėgainės pajėgumą iki milijono kilovatų. Tai kaštuosią apie 100 milijonų dolerių.

IMTYNES RENGIA MIESTO STADIONE

Imtynių rengėjas J. Gansonas vasarą imtynes rengiasi perkelti į miesto stadioną. Pirmosios tokios imtynės numatomos penktadienį, liepos 7 d. Lietingo oro atvejui rezervuojamas ir šeštadienis, liepos 8 d. Tai yra, jeigu penktadienį lytų, tai imtynės būtų perkeltos į šeštadienį. Jei ir šeštadienį lytų... Tada dar nežinoma, kaip būtų padaryta.

Kiekvienu atveju, Gansonas jau yra pradėjęs derybas su visa eile imtynininkų. Bilietai bus nuo 1 iki 3 dolerių. Vaikai iki 12 metų amžiaus bus įleidžiami už 25 centus.

AMERIKOS JAUNIMAS...

Viename New Jersey mieste kino teatro vadovybė paskelbė, kad nuo šiol be vyresnių palydovų neįsileis į teatrą jaunuolių nuo 14 iki 18 metų amžiaus. Priežastis — tų jaunuolių nepakenčiamas elgesys.

Jau tris kartus tas teatras vos išgelbėtas nuo gaisro, nes jaunimas mėto degančias cigaretes, kur tik pakliūva. Prieš kurį laiką vienas 15 metų berniokas buvo sugautas beuždegnėjant įvairius įrengimus, kaip jis sakėsi, "taip sau, dėl juoko". Du kartus per metus reikia keisti kėdžių apmušalus, kadangi visos esti pradegintos.

Blogiausia esti penktadieniais, kada tokio jaunimo į teatrą sugriūva 3-400. Tada kitiems jau nebelieka jokio malonumo. Veltui teatro vadovai po kelis kartus lipa į sceną ir viešai kreipiasi į jaunuolius, prašydami bent kiek ramiau laikytis...

Tragiškiausia, kad tai dedasi mieste, kurį pereitą rudenį Amerikos Armija parinko, kaip **pavyzdinį** Amerikos miestą, ir kurio paveikslus rodo okupuotuose kraštuose, vykdydami tų kraštų **auklėjimo** programą...

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite **labai aiškiai** pačiame laiške.

Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

DR. K. PAUTIENIS -- SUKAKTUVININKAS

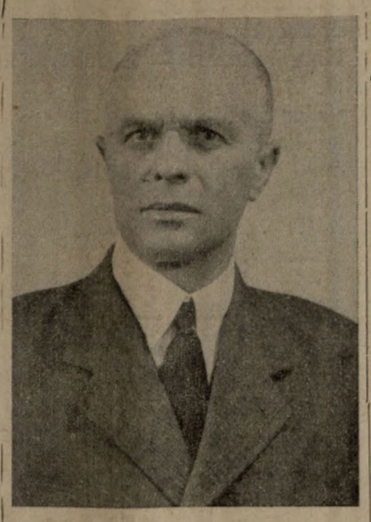

Medicinos daktaras K. Pautienis, šį pavasarį išlaikęs egzaminus verstis gydytojo praktika Ohio valstybėje ir neseniai įsikūręs Clevelande (7039 Superior Ave.), šiais metais yra sukaktuvininkas, nes sueina 20 metų, kaip jis dirba medicinos srityje.

Iš mokyklos suolo įstojęs į kariuomenę Lietuvos nepriklausomybės pradžioje, vėliau baigęs karo mokyklą ir pakeltas į leitenanto laipsnį, kariuomenėje tarnavo iki 1924 metų. Tada, pasitraukęs iš kariuomenės, įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto medicinos fakultetą Kaune, kurį baigė ir 1930 metais pradėjo gydytojo praktiką, dirbdamas Ukmergės ir Vabalninko ligoninėse.

Po ketverių metų jis buvo išrinktas asistentu prie tada jau pagarsėjusio Lietuvoje ir už Lietuvos ribų chirurgo profesoriaus Kuzmos. Kaip progresuojąs chirurgas, pasireiškęs savo moksliniais raštais iš medicinos srities, 1937 metais buvo išsiųstas pasitobulinti į Paryžių ir Berlyną. Po to 1938 metais buvo paskirtas chirurgu į Utenos apskrities ligoninę.

Bolševikams užėmus Lietuvą, K. Pautienis pasitraukė į Vokietiją ir gavo dirbti Karaliaučiuje, kaip vyresnysis gydytojas chirurgas prie profesorių Henke ir Wustman.

1941 metais K. Pautienis išlaikė valstybinius gydytojo egzaminus Vokietijoje ir apgynė disertaciją, įgydamas medicinos daktaro laipsnį. Karaliaučiaus Gydytojų Rūmai paskyrė jį Rastenburgo ligoninės vedėju ir chirurgu. Tai pirmas lietuvis, kuris Vokietijoje gavo tokią aukštą vietą, nes toje ligoninėje dirbo dar 10 gydytojų vokiečių. Čia susidarė kliūčių jau ne iš mediciniškos pusės. Apskrities viršininkas pareiškė, kad tokios ligoninės vedėju svetimšalis negali būti. Bet kadangi Gydytojų Rūmai būtinai nori jį turėti tos ligoninės vedėju, tai pasiūlė dr. K. Pautieniui priimti Vokietijos pilietybę.

Dr. K. Pautienis su tuo pasiūlymu nesutiko Kurį laiką tas klausimas liko kiboti ore, vėliau persikėlė į Tilžę, kur buvo chirurginio skyriaus vedėju, o 1943 metais gavo progos grįžti į Lietuvą, kur buvo paskirtas į universitetą profesorium adjunktu ir vadovavo chirurginei katedrai.

1944 metais, artėjant frontui, dr. K. Pautienis vėl pasitraukė į vakarus. Linzo mieste, Austrijoj, kurį laiką dirbo kaip prof. Plenk vyr. asistentas, vėliau buvo chirurginio skyriaus vedėju Roth mieste, ties Nuernbergu. Čia per trejus metus jam teko padaryti kelis tūkstančius operacijų (skrandžio, žarnų, tulžies, gimdos). Roth burmistras parūpino jo šeimai net 6 kambarių butą, kad jis pasiliktų, tačiau jis ryžosi išvykti į Ameriką.

Trečiąjį savo mediciniškos karjeros dešimtmetį pradeda mūsų tarpe, Clevelande.

LANKYKITĖS SAVO KLUBE!

Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave., klubo nariams ir svečiams penktadienių vakarais esti bulvinių blynų ir žuvies vakarienė ir šokiai su gera muzika žemutinėje Lietuvių Salės patalpoje.

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

55 NEIGHBORHOOD OFFICES — FOUNDED 1894 EVERY BANKING SERVICE

The Cleveland Trust Company

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

FILATELISTŲ DĖMESIUI

Atidaroma prekyba pašto ženklais. Joje pigiausiomis kainomis parduodami Lietuvos ir kitų kraštų pašto ženklai, albumai. Taip pat ir mainoma.

J. Grigaliūnas
7505 Cornelia Ave.
Cleveland 3, Ohio.

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir **pasigėrėti.**

Mūsų specialybė

virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų

PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

SUN SET
Paint Contractors

Mes, lietuviai namų dažytojai, atliekam pirmos rūšies darbus. Greitas patarnavimas. Šaukit mus, kada tik Jums reikia!

SW 1-0360 SW 1-5083

R.Zamblauskas V. Stankus

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POtomac 1-6899

YOU ARE INVITED
to visit our beautiful
DIAMOND LAKE PICNIC GROUNDS
Route 322, Mayfield Rd. to Chesterland, Oh
Chesterland 4441 Diamond Cratsas & S

Nepaprasta! **MONCRIEF'O**
1950 ŠILDYMO ir VĖDINIMO VIENETAI
★GAS ★OIL ★COAL
THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS
609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuoee, kre kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą ir riuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildy garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

SUOPIS FURNITURE
6921 Wade Park **EX 1-870**
Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmen virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui
ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-45
WM. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauk
7526 Star Avenue **Cleveland 3, Oh**

PALAIKYKIME TUOS kurie skelbiasi DIRVOJE!

PENKI TAUPYMO TIKSLAI

Paprastai žmonės taupo šiems penkiems tikslams:
1. Pradiniam įmokėjimui namą perkant, 2. Vaikams m kyti, 3. Kelionėms ar atostogoms, 4. Bizniui pradėti, 5. lesniems gyvenimo reikalams. Jaunimo sumanymai gali b dar ir kitoki.
Bet svarbiausias dalykas visada yra — pats taupym **Lietuvių Banke** taupyti yra pelninga. Be to, čia pato priėjimas ir užtikrintas taupymo saugumas, nes čia kiekvie taupomoji sąskaita iki $5.000 yra apdrausta Federal In rance Corporation.
Čia ir šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. p.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.
6712 Superior Ave. **HE 1-2498**

I J. SAMAS - JEWELER
Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę
7007 Superior Ave. **Greta Ezella Theatre**
Dabar jau turime didesnį rinkinį Deimantų, žiedų, Laik rodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home
Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby
Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—
6202 SUPERIOR AVE. **HEnderson 1-9292**

JAKUBS & SON
FUNERAL HOME
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue **ENdicott 1-1763**